

Handelshøyskolen BI

MAN 51581 Anvendt økonomi for ledere - Bedrift og marked

Term paper 60% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	27-01-2023 09:00 CET	Termin:	202310
Sluttdato:	08-05-2023 12:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202310 11427 IN03 W P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Navn:

Gabriella Krogstad Berg, Andreas Sletteberg, Anie Otilie Weidal

Informasjon fra deltaker

Tittel *: Prosjektoppgave, Anvendt Økonomi for ledere - Bedrift og Marked

Naun på veileder *: Anders Tueit, Riana Steen

Inneholder besuarelsen Nei
konfidensielt
materiale?: Kan besuarelsen
offentliggjøres?: Ja

Gruppe

Gruppenauflistung: (Anonymisiert)

Gruppennummer: 8

Andre medlemmer i gruppen:

PROSJEKTOPPGAVE

ANVENDT ØKONOMI FOR LEDERE

BEDRIFT OG MARKED

INNHOLDSFORTEGNELSE

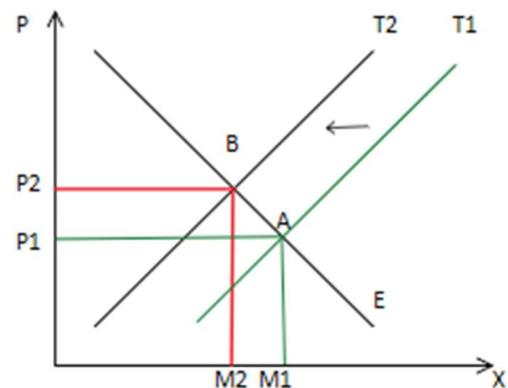
INNHOLDSFORTEGNELSE	2
Oppgave 1 Marked - Marked for strøm	3
Oppgave 2 Marked – Offentlig inngrep; Toll på import	4
Oppgave 1 Bedrift – Regnskap del a)	7
Regnskapsanalyse	8
Analyse av lønnsomhet/rentabilitet	8
Analyse av likviditet	9
Analyse av soliditet	9
Konklusjon	10
Oppgave 2 Bedrift – Regnskap del b)	11
Lønnsomhetsforbedring ved hjelp av DuPont-modellen	11
Optimalisering av interne prosesser gjennom driftssyklus	12
Oppgave 3 Marked – Miljøvern	13
Økt Co2-avgift og senket kjøttkonsum?	13
Økonomisk teori	14
Anvendt teori i aktuell problemstilling	15
Konklusjon/avslutning:	18
Oppgave 3 Bedrift – Investering og finansieringsanalyse Prosjekt Servicepakke	18
Lønnsomhetsanalyse	19
Alternativ - Innovasjon Norge	20
Følsomhetsanalyse	21
Scenarioanalyse	22
Begrunnelser for å gjennomføre prosjektet	22
KILDER	24

Oppgave 1 Marked- Marked for strøm

Prisendringer i et marked kan forklares ved hjelp av tilbud- og etterspørselsmodellen ihht. Schiller kap 3 (2014). (vedlegg 1). Etterspørselsloven viser at lavere pris på et produkt gir høyere etterspørsel. Når prisen på et produkt går ned, vil forbrukerne ønske å kjøpe mer, og omvendt når prisen går opp. Tilbyderne, på sin side, vil være opptatt av å maksimere profitt. Dette kan gjøres ved å øke produksjonen og prisen på produktene sine. Om prisen blir for høy, vil det føre til lavere etterspørsel, og tilbyderne vil ikke kunne selge produktene sine til ønsket pris. Markedsmodellen finner likevekt der konsumentene som ønsker å kjøpe mest for minst møter produsentene som vil selge mest til høyest pris. I et perfekt marked vil tilbydere og konsumenter bestemme prisen. Dette er illustrert ved krysningspunktet mellom tilbud og etterspørsel, og markedslikevekten oppstår.

I denne oppgaven ser vi på strømmarkedet i perioden august-september 2022, og vil bruke teorien om tilbud og etterspørsel til å forklare en høyere prisøkning. I vedlegg 2 ser vi strømkostnadene i perioden 2008 til januar 2023.

En årsak til økt pris kan være lav vannfylling i magasinene (vedlegg 3). I Norge sto vannkraft for 88,25% av all strømproduksjon i 2022 (elhub.no, 2023). I 2022 lå fyllingsgraden på historisk lavt nivå.. Lav fyllingsgrad i vannmagasinene gir et behov for å øke vannmengden som skal opprettholde en trygg grad av disponibel energi. For å øke vanngangen reduseres energien produsert ved å slippe mindre vann inn i turbinene og ut av vannmagasinet. Dette skjedde i siste halvdel av året som ga en reduksjon i tilbuddt strøm og tilbudskurven skifter mot venstre i diagrammet T1 til T2 som resulterer i en økning i pris P1 til P2. Teorien om redusert tilbud, den reduserte mengden produsert gjør at vi har et skifte av tilbudskurven til venstre. Strømproduksjonen i Norge ble også redusert med 11,1 TWH eller 7% i 2022 mot 2021. ref vedlegg 4.

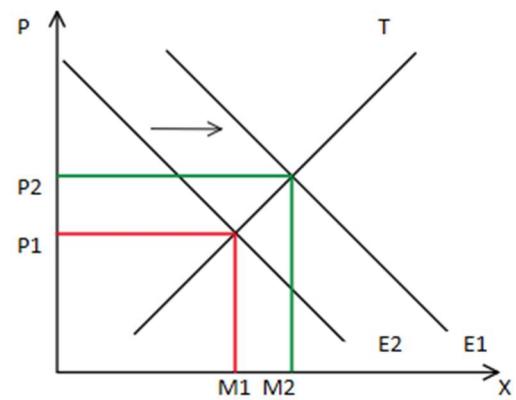


I samme periode hadde Norge tidenes høyeste i kraftekspорт i 2021 og 2022, en økning på 40% sammenlignet med de siste 10 års snitt. Ref (vedlegg 5). En netto eksport (import og eksport samlet) er med på å øke graden av etterspørsel hentet

fra det europeiske strømmarkedet som resulterer i et skifte av etterspørselskurven mot høyre som i sin tur gir en høyere pris.

Det er mange tilfeller som kan påvirke strømmarkedet og forklares med tilbud og etterspørselsmodellen. Alt som er nevnt over har påvirket tilbuddet og etterspørselen slik at prisen på strøm har mangedoblet seg i perioden sammenlignet med årene før. Tilbuddet ser ikke ut til å ha endret seg i Norge selv om prisene har økt drastisk. En av årsakene til det kan være etterspørselen fra ytre markeder som har fått mer et høyere tilbud. Eksporten er høyere enn produksjonsökningen, det vil si at etterspørselen har økt fordi vi selger mer strøm til utlandet uten å produsere mer. Større import kom av strømkabler til utlandet som nylig har blitt tatt i bruk, her ser vi tegn til prissmitte som olje- og energiministeren sier (Ness, O. A. 2023). Krigen i Europa har økt gassprisene inn til EU og den generelle prisen for energi, årsaken til dette er blandt annet prisettingsmodellen i Europa som baserer seg på marginalpricing i dagen-etter auksjonen (European Union Emission 2022). Selv om gassprisene normaliserer seg er strømprisene fortsatt på et nivå betydelig høyere enn før og marginalprisingsmetoden som strømbørsene bruker holder fortsatt prisen på energi veldig høy.

Ved å peke på lavere tilbud grunnet lav fyllingsgrad i vannmagasinene, og høyere etterspørsel som konsekvens av uroligheter i Europa og høy grad av eksport, forklarer denne oppgaven den høye økningen i strømprisene i perioden 2022-2023 gjennom tilbuds-og etterspørselsmodellen.



Oppgave 2 Marked – Offentlig inngrep; Toll på import

Norge har pålagt importvern og store tollkvoter på importering av mat for å beskytte de nasjonale produsentene som ikke kan konkurrere prismessig med et fritt marked i Europa. Dette er en del av stortingets strategi for å produsere det vi kan av mat i Norge (stortinget.no). Denne oppgaven drøfter effekten av Norsk importvern på melk, og ser spesifikt på hvordan Norsk toll og importvern beskytter nasjonal melkeproduksjon, sett i lys av teorien beskrevet av Pindyck og Rubinfeld kap 9: «The Analysis of Competitive Markets». For å gjøre denne

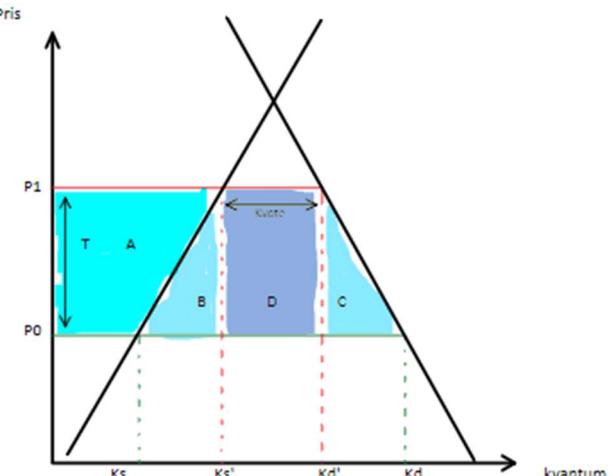
analysen er tall fra 2020 benyttet, og kun sammenliknende tall fra EU-land eller EU som en enhet. Opgaven finner at det er dyrere å produsere melk i Norge enn det er i andre land i EU, og importvern er dermed en forutsetning for at Norsk melkeproduksjon skal overleve. Denne strategien kommer til en høy pris for norske forbrukere og det norske samfunnet, men kan være gunstig på andre områder.

Uten noen form for importvern vil et land importere varer dersom prisen på denne varen ligger lavere i utlandet enn det den gjør hjemme (Schiller, 2013, 193). Stater bruker importtoll for å holde nasjonale produkter konkurransedyktige på pris, slik at produksjonen kan overleve. Men selv om dette beskytter produsentene, kan dette være kostbart både for konsumenter og samfunnet som må betale en høyere pris for produktet, eller faller fra ettersom de ikke lenger er villig til å betale nasjonal pris. I mange tilfeller vi ikke overskuddet inntjent av produsentene gjøre opp for tapet av konsumentene, og samfunnet vil tape økonomisk som en helhet (Robert S. Pindyck; 2013, 89).

Ved å se på endringer i konsumentoverskuddet og produsentoverskuddet, kan vi si noe om effekten et inngrep fra staten har å si for denne delen av markedet (Robert et al. 328). Konsumentoverskudd måler hvor mye mer nytte enn forventet individene som kjøper varene samlet har, og kan regnes ut ved å finne differansen mellom det en kunde er villig til å betale for et produkt og det den faktiske prisen er (Robert S. Pindyck; 2013, 89) Produsentoverskuddet er differansen mellom hva prisen er på markedet og hva det koster å produsere varen (Robert S. Pindyck; 2013, 72).

Grafen under viser et scenario der importprisen er økt ved en tollsats (T). Produsentene vil få bedre fortjeneste, som beskrives i denne grafen ved trapéz A, men denne byrden blir betalt av konsumentene og nulles hverandre ut på et samfunnsperspektiv. Konsumenttapet beskrives av trapéz A, økte priser for de som er villige til å betale, B, for de som ikke lenger har mulighet til å betale for produktet og C, nedgangen i konsumet ettersom prisene har økt. D er inntektene som staten får av tollavgiftene, og å betale for denne byrden faller også på konsumentene. Samfunnet sitter igjen med et effektivitetstap som kan regnes ut ved B+C, de kostnadene som kun er økt og ikke inntjent.

I det spesifikke tilfellet av melk i Norge kan vi se denne teorien satt i praksis. Norsk melk er priset høyest i Europa med god margin. Pris i snitt er på over 18 kr pr liter i Norge, og 11 kr i Europa (numbeo.com, 2022). Det er dermed mer enn 7 kr dyrere



per liter å kjøpe melk i Norge enn snittet i Europa. I et fritt marked kan man se for seg at de i mange tilfeller ville foretrukket å importere melk fra Europa for å nyte de lave prisene. Norsk stat har innført en høy importtoll for å utgjevne dette kostnadsspraket og gjøre slik at norskprodusert melk fremdeles er konkurransedyktig i hjemlandet. Tollsatsen på melk med 1-10% fett ligger på 427% i snitt pr kg (tolletaten.no). Literen fra utlandet som før kostet 11 kr koster nå 47 kr og ligger dermed så langt over norsk pris at det er svært ugunstig å importere melk fra utlandet. Dette vil gjøre at produsentene, som før hadde måtte konkurrert med melk priset til 11 kroner, nå komfortabelt kan ligge under utenlandske priser på kr 18. Denne kostnaden blir betalt for av konsumentene, som betaler en høyere pris. Multiplisert med norsk melkekonsument, vil dette på et år tilsvare over 3 000 000 kr betalt av norske konsumenter (vedlegg 5). Samfunnet vil også tape på de som ikke kjøper melk i det hele tatt. Man kan i stor grad se bort i fra inntektene på utenlandsk melk, fordi det importeres svært lite av det.

En annen kostnad den tiden norske bønder kunne brukt på noe annet. Schiller et al. (2013) skriver at “every time we use scarce resources in one way, we give up the opportunity to use them in other ways”. I 2022 hadde vi litt over 6000 melkegårdar i Norge (melk.no, u.å). Selv om det er utenfor omfanget til denne oppgaven, er det verdt å tenke over hva slags mulighetskostnad vi går glipp av ved at disse gårdene produserer melk til en så høy kostnad for samfunnet.

Tross høy kostnad for samfunnet er det flere gode grunner til å opprettholde norsk melkeproduksjon. Stortinget skriver at et sterkt importvern er en bærebjelke for norsk landbrukspolitikk (stortinget.no, 2000). Flere hevder også at produksjonen av mat i Norge har en høyere standard for etisk og bærekraftig produksjon enn i

resten av Europa (landbruk.no, u.å). Mattilsynet gjør årlige, omfattende undersøkelser og har konkluder med at “Mat dyrket i Norge inneholder gjennomgående færre plantevernmiddelrester enn produkter fra andre land” (mattilsynet, 76, 2021). Norsk bondeforbund hevder også at det brukes mindre antibiotika til dyr i norsk produksjon (bondelaget.no, u.å).

Stortinget bemerker seg også viktigheten av forsyingssikkerhet når det kommer til mat. Vi har spesielt fått merke usikkerhet i forhold til internasjonal import av matvarer etter invasjonen av Ukraina og et internasjonalt mangel på korn. Regjeringen skriver videre at Norge bør produsere så mye av maten vi trenger som mulig selv, og at en stabil, nasjonal matforsyning er spesielt viktig i krisetider (regjeringen.no, 2022)

Denne analysen har vist at effektivitet er høyere dersom man lar markedet være fritt. Sett kun gjennom en økonomisk linse, taper samfunnet på å ha så høye tollsatser slik vi har i dag. Det ville vært mer lønnsomt å kjøpe melk for Europas markedspris, og importere varen. Allikevel har Norge høye tollsatser på melk for å beskytte Norske melkeprodusenter. Dette kommer blant annet av viktigheten av å være selvforsynt, høyere bærekraftsstandarer, og norske arbeidsplasser, og er gunstig på andre måter.

Oppgave 1 Bedrift – Regnskap del a)

I denne oppgaven skal vi foreta en vurdering av selskapet Commodo AS (org.nr: 928214974) sin økonomiske situasjon for årene 2017 – 2021(Proff.no, u.å.).

Selskapet opererer i elektrobransjen (vedlegg 6), og tilbyr flere forskjellige tjenester som reparasjon av kommunikasjonsutstyr og logistikktjenester.

Konkurrentanalysen viser at bransjen er preget av store forskjeller i forhold størrelse i omsetning, antall ansatte og lønnsomhet. Commodo ligger på topp med tanke på omsetning og antall ansatte, men slår ikke like bra ut i forhold til de andre nøkkeltallene som vi skal gå nærmere inn på i vår vurdering. Selskapet er en del av et konsern, vi tar i denne oppgaven kun utgangspunkt i Commodo, og ikke i datterselskap. Analysen er gjort ved en kombinasjon av resultatet og balansen, og vurderingen er avgrenset til lønnsomhet, likviditet og soliditet.

Konkurrentene i konkurrentanalysen (vedlegg 7) er valgt ut etter samme bransjekode som Commodo. Andre kriterier for konkurrentene er at de har mer enn to ansatte, selskapene skal ligge på Østlandet, være et aksjeselskap og være stiftet

før 2018. Deretter er det valgt ut de 4 selskapene med høyest omsetning.

Kriteriene er satt for å få best mulig sammenlignbare tall med de selskapene som er likest Commodo.

Regnskapsanalyse

Regnskapet viser at omsetningen har variert stort de siste årene. I 2019 var selskapet nede på 77 867' kontra 157 391' to år tidligere. Samtidig har både varekostnaden og lønnskostnaden naturligvis reagert likt med lavere kostnader ved lavere omsetning. Lønnskostnadene har gradvis blitt lavere fra 2017, og ser ut til å ha stabilisert seg på rundt 38 000' i 2020-2021. I 2020 er omsetningen 3 ganger så høy og varekostnaden mer enn 6 ganger så stor som året før. Dette er året hvor covid-19 pandemien startet, og ut fra tallene ser det ikke ut til at det har påvirket selskapet negativt. Omsetningen er på topp, men driftsresultatet varierer like mye som årene før, fra store underskudd på ca. 4-5000' til et overskudd på 981' i 2021. Driftsmarginen er forholdet mellom driftsresultatet og driftsinntekter og denne har forbedret seg drastisk fra -7,3% i 2019 til 0,4% i 2021.

Også hos konkurrentene har ikke driften blitt spesielt negativt påvirket av pandemien, det kan hos noen se ut til at det gikk bedre i 2020 enn tidligere. Dette kan skyldes at covid-19 pandemien førte til at flere hadde hjemmekontor og måtte sette opp nye kommunikasjonstjenester, som igjen førte til at deres tjenester ble mer attraktive.

Analyse av lønnsomhet/rentabilitet

Totalkapitalrentabiliteten (TKR) uttrykker avkastningen til totalkapitalen, uavhengig av hvor finansieringen kommer fra (Berg, T. 2022, s. 130). Commodo's TKR var helt nede på -17,5% i 2019, etter det har den økt og ender på 1,5% i 2021. Det vil si at for hver krone investert i bedriften, gir det 1,5 øre i avkastning. TKR varierer veldig mellom bransjene, og gjennomsnittet i Norge generelt er på 10% (Berg, T. 2022, s. 130). Gjennomsnittet hos konkurrentene er på 3,3%. Fra figuren i vedlegg 8 ser vi at avkastningen på totalkapitalen har variert stort i løpet av de siste 20 årene, med en negativ trend siden 2012. Selskapet har nå en stor del av markedet, og ettersom flere konkurrenter kommer inn på markedet vil lønnsomheten endre seg (Langli, J.C. 2020, s. 299). Dette burde de forberede seg på.

Egenkapitalrentabiliteten (EKR) gir oss et tall på avkastningen eierne sitter igjen med på egenkapitalen (Berg, T. 2022, s. 132). Denne har også variert stort, og i

2021 er den på 13%. Dette er en del prosent høyere enn TKR og eierne sitter altså igjen med høyere avkastning enn totalkapitalen i 2021. Det er normalt at eierne har høyest avkastning nettopp fordi det er de som tar den største risikoen med investering. Sammenlignet med konkurrentene så har to av selskapene en EKR på 5% og 2%, mens de to siste selskapene har 12% og 27%, med Commodo sitt tall gir dette et snitt på 9,5%. Vi vil derfor si at selskapet har en god avkastning til eierne sine i 2021, med sine 13%.

Analyse av likviditet

Arbeidskapital består av omløpsmidler redusert med kortsiktig gjeld, og en positiv arbeidskapital indikerer at en bedrift er i stand til å betale regningene sine (Berg, T. 2022, s. 136). Commodo har som vi ser nesten like mye omløpsmidler som kortsiktig gjeld. Deres arbeidskapital er på 97 000, som er vesentlig lavere enn konkurrentene. Selskapet burde øke denne, og tiltak kan for eksempel være å styrke egenkapitalen eller ta opp nye langsiktige lån (vedlegg 9). I 2019 hadde de en svært negativ arbeidskapital. Dette tyder på dårlig likviditet, da en god del av anleggsmidlene er finansiert ved kortsiktig gjeld. Videre kan det tyde på at selskapet har brukt kontanter på investeringer som muligens vil gi økte inntekter i årene som kommer. Forskjellen fra arbeidskapital til likviditetsgrad 1 er at vi dividerer omløpsmidler på kortsiktig gjeld og får et forholdstall som antakelig bør være over 1 (Berg, T. 2022, s. 137). Tallet har vært ganske stabilt over 1 i løpet av de siste 5 årene, med unntak av 2019 hvor det var 0,44. Dette kan som nevnt tyde på kontanter brukt til investering. Selskapet har en litt lavere likviditetsgrad 1 enn konkurrentene, men den er fortsatt tilfredsstillende.

Likviditetsgrad 2 eliminerer varelageret i beregningen. Vi merker oss at varelageret utgjør rundt 6% av selskapets omløpsmidler så forholdstallet blir på 0,94. Dette tyder på at det ikke er bundet opp for mye likvide midler i varelageret, men at mesteparten er i kundefordringer og bankinnskudd. Likviditetsgrad 3 tar utgangspunkt i hva som står på bankkonto og vi ser at dersom alt av kortsiktig gjeld hadde forfalt i morgen, ville selskapet kunne betalt 24% av det. Vi ser at selskapets kundefordringer står for hoveddelen av likviditeten, og da er det ekstremt viktig at kundene er pålitelige.

Analyse av soliditet

Soliditeten til et selskap viser deres evne til å tåle tap (Berg, T. 2022, s. 139). Egenkapitalandelen viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med egne

midler, altså egenkapital. Gjennomsnittet for norske bedrifter er mellom 30-35% (Berg, T. 2022, s. 139), samtidig ser vi at gjennomsnittet for konkurrentene ligger på 30%. Conmodo er ikke godt rustet til å tåle mer underskudd, med en egenkapitalandel på 9,2%. Vi kan se fra balansen at innskutt egenkapital har økt fra 2019 til 2020. En grunn til dette kan være at selskapet har skutt inn egenkapital for å tåle underskuddet både i 2019 og 2020 bedre, eller at selskapet har mottatt konsernbidrag fra morselskap eller søsterselskap. Uansett grunn har dette vært med på å øke soliditeten i selskapet noe.

Dersom selskapets egenkapitalandel er 9,2% må andelen gjeld være 90,8%, da totalkapitalen består av gjeld pluss egenkapital. Gjeldsgraden beskriver nettopp dette forholdet. Vi kan tenke at jo mindre gjeldsgraden er, desto mer solid er selskapet. Selskapets gjeld har økt betraktelig de siste to årene, og gjeldsgraden er i 2021 på 9,9. Altså er gjelden 9,9 ganger så stor som egenkapitalen, og i forhold til konkurrentene er dette svært høyt. Gjennomsnittet ligger på 2,8 og dette er enda en klar pekepinn på at selskapet burde bli kvitt gjeld for å øke soliditeten. Et tiltak kan være å bruke eventuelt overskudd til å nedbetale mer av den kortsiktige gjelden, dette vil også øke selskapets arbeidskapital, og likviditeten vil bedres.

Konklusjon

Selskapet har hatt store variasjoner og det kan se ut som at de har slitt med driften spesielt de siste årene. Selskapet er stort i forhold til andre selskapene i bransjen og de burde hatt en høyere avkastning på totalkapitalen enn 1,5%. Egenkapitalen kaster av seg 13% til eierne og med tanke på at selskapet har vært i underskudd de siste par årene er dette bra. Samlet sett vil vi si at selskapet har en svak lønnsomhet. Likviditeten til selskapet ligger rundt gjennomsnittet i forhold til konkurrentene sine og er tilfredsstillende, men også her kan det gjøres noen tiltak i forhold til arbeidskapital og likviditetsgrad 3. I forhold til selskapets soliditet ser vi at deres konkurrenter er mer rustet til å tåle tap. En egenkapitalandel på 9,2% kontra gjennomsnittet som er på over 30% tyder på en svak soliditet. Gjeldsgraden deres er svært høy, og selskapet burde jobbe med å redusere gjeld og styrke egenkapitalen.

Oppgave 2 Bedrift – Regnskap del b)

Lønnsomhetsforbedring ved hjelp av DuPont-modellen

Her skal vi forklare hvordan Conmodo AS kan forbedre sin lønnsomhet, ved hjelp av DuPont-modellen. Modellen viser hvordan nøkkeltallet totalkapitalrentabilitet (TKR) er et produkt av kapitalens omløpshastighet (KOH) og resultatgraden (Berg, T. 2022, s. 133).

Vi har satt inn selskapets tall i DuPont-modellen (vedlegg 10), og ser at selskapets KOH er på 2,97. For å bedre lønnsomheten burde KOH økes ved å opprettholde den samme omsetningen, men med mindre eiendeler. Anleggsmidlene består hovedsakelig av finansielle anleggsmidler, som aksjer i - og lån til - konsernselskap. En mulighet kunne vært å kreve inn dette lånet raskere, men her foreligger det mest sannsynlig en låneavtale som sier noe om betalingsbetingelsene - vi tar utgangspunkt i at dette blir vanskelig.

Anleggsmidlene viser også 1 084' i driftsløsøre, her kan det være mulig å selge en gammel maskin eller en bil. Ser vi videre på omløpsmidlene så er det kundefordringene som står for størsteparten. Et tiltak kan være å redusere kredittiden til kundene som i dag er på 30,5 dager. Selskapet vil få inn penger raskere, kundefordringer vil synke, og videre redusere totalkapitalen. Ulempen med at totalkapitalen reduseres er at selve verdien av selskapet blir mindre.

Varelageret er ikke så stort, men det kunne vært mulig å få ned dette noe ved å implementere just-in-time prinsippet, som vil si å produsere rett mengde til rett tid og til rett sted. Resultatgraden til Conmodo er lav, på 0,5%, og for å gjøre noe med denne vil et tiltak kunne være en effektivisering av driften slik at vi kan skape samme omsetning, men med mindre ressursforbruk i form av kostnader. Dette kan for eksempel være å innføre kostnadskontroller ved innkjøp, eller tiltak knyttet til kjøp av utstyr eller maskiner. Det kan også være mulig å justere servicegraden noe uten at det påvirker kundetilfredsheten, noe som vil være kostnadsbesparende.

Vi har satt opp et scenario som viser hvilken strategi vi mener ledelsen burde ta for å forbedre lønnsomheten. Første modell (vedlegg 11) viser at TKR går opp til 1,8% ved å redusere den gjennomsnittlige totalkapitalen med ca 10 000'. Dette gjennom å redusere kundefordringer og varelager noe, samt anleggsmidler. Enda bedre påvirkning får vi dersom vi i tillegg får ned driftskostnadene med ca 1 500' (vedlegg 12), noe som fører til en resultatgrad på 1,2% som igjen gir en TKR på

3,9%. Vi har valgt å ikke være for aggressive for at det skal være mest mulig realistisk.

[Optimalisering av interne prosesser gjennom driftssyklus](#)
Kontantkonverteringssyklus (CCC) er en modell som indikerer hvor effektivt ledelsen i selskapet styrer arbeidskapitalen med et nøkkeltall. Et lavt CCC-tall er en god indikasjon. Modellen består av tre komponenter beregnet på gjennomsnitt: lagringstid, kredittid til kunder og kredittid til leverandører. For å diskutere hvordan Commodo AS kan optimalisere sine interne prosesser har vi sett på både selskapets og deres konkurrenters nøkkeltall (gjennomsnitt av konkurrenter) (vedlegg 13).

Når det gjelder gjennomsnittlig lagringstid så har Commodo 4,58 dager. Dette er veldig bra i forhold til konkurrentene som har et snitt på 119,17 dager. For å optimalisere ytterligere kan selskapet se på nye effektive lagerstyringssystemer for å overvåke og spore beholdningen. Dette fører til at man kan identifisere flaskehalsene og forbedringspotensialet. Gjennomsnittlig kredittid til kunder er på 30,46 dager, dette er vesentlig høyere enn konkurrentene som ligger på 13,63. Her kan det tenkes at selskapet har en del større kunder som krever lengre betalingsfrister. Her burde det være mulig å forhandle med kunder, eventuelle tiltak kan være å gi rabatt til de som betaler raskere, eller å selge fordringene sine, noe som vil gi en umiddelbar likviditet, men også føre til kostnader. Når vi ser på den gjennomsnittlige kredittiden til leverandører ser vi at Commodo ikke har like gode betingelser som sine konkurrenter. Commodo ligger på 17,24 dager mens konkurrentene har et snitt på 26,21 dager. Her burde det være mulig å forhandle frem bedre betingelser, gitt selskapets størrelse. Har man et godt forhold til leverandør og en god betalingshistorikk burde dette være mulig, spesielt da det er det ofte er "standard" å ha 30 dagers betalingsfrist.

Commodo har en CCC på 17,8 dager, noe som vil si at det tar 17,8 dager før selskapet klarer å konvertere ressursene sine til kontanter. I forhold til konkurrentene, som har en CCC på 106,58 dager, vil vi si at arbeidskapitalen i Commodo blir styrt effektivt i forhold til bransjen, men at det også her er noen forbedringspotensialer, spesielt med tanke på kredittid til kunder og leverandører.

Oppgave 3 Marked – Miljøvern

Økt Co2-avgift og senket kjøttkonsum?

Høyre har kommet med forslag til endring av statsbudsjettet, der de ønsker å trappe opp CO2-avgiften mot 2000 kr, 15% hvert år, frem mot 2030 (Høyre.no, 2022). Forslaget blir fremdeles debattert, og har ikke enda fått gjennomslag i Stortinget. Landbrukspolitikere er skeptiske, da kjøtprodukter og spesielt rødt kjøtt kommer til å merke en oppgang i pris. De mener økt pris kommer til å være skadelig for norsk matproduksjon, og ikke føre til reduserte utslipp. Høyre hevder derimot at dette vil spare 165 000 tonn med Co2, da markedsinsentiver kommer til å endre atferd i konsumenter. Klimakur, en omfattende miljørappart fra Miljødirektoratet hevder at overgangen fra rødt kjøtt til plantebasert kost og fisk kommer til å ha svært positive effekter på miljøet og Co2 utslippet vi har i Norden, og er et av de viktigste virkemidlene vi har for å senke våre utslipp.

Denne oppgaven vil anvende økonomisk teori fra Schiller, både kapittel 4 og kapittel 14 (2022), samt forelesninger fra kurset “anvendt økonomi for ledere” fra Handelshøyskolen BI for å diskutere problemstillingen “er en høyet Co2-avgift innført av Norsk stat et effektivt tiltak for å redusere utslipp, spesielt med fokus på Norsk kjøttkonsum?”.

Selv om det er mange sektorer som vil bli rammet av forslaget om høyet avgift, er det spesielt interessant å se på kjøttkonsum og reduksjon av to grunner. For det første er dette det tiltaket som miljødirektoratet foreslår med størst påvirkning på Co2 utslippet (Klimakur, 2022). Dessuten er det et politisk betent spørsmål, som har fått mye oppmerksomhet i media. Utenfor denne oppgavens omfang vil det være å se på Norsk matsikkerhet og trygge arbeidsplasser også utenfor Norges byer, da fokus først og fremst er Co2-utslipp.

Oppgaven vil begynne med en teoretisk del der ulike muligheter for reduksjon av Co2 vil bli presentert. Deretter vil teorien bli anvendt for å diskutere utfallet av den foreslalte avgiften. Oppgaven finner at økte avgifter kan være en effektiv måte å redusere Co2-utslipp på. Miljøkostnaden vil bli addert i prisen på produktene, noe som kan føre til lavere konsum. Det vil tydeliggjøre prisøkningen for konsumenter, og la markedet selv bestemme reduksjonen i produksjon.

Økonomisk teori

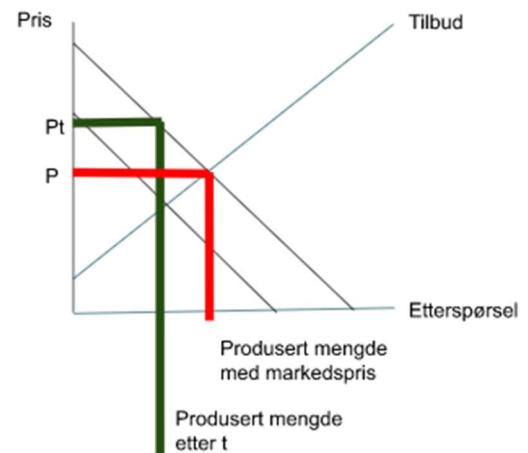
I et fritt marked, slik vi opererer i, finnes det ofte eksterne kostnader som ikke blir reflektert i prisen av et produkt. Disse kostnadene fremkommer av ulemper eller goder av et produkt som produksjonsselskapet ikke må betale for direkte, eller ikke blir betalt for. Disse kostnadene kalles sosiale kostnader, og er forskjellige fra markedskostnaden til et produkt. Dersom det i et uregulert marked er en differanse mellom den sosiale kostnaden og markedskostnaden, oppstår det en feil i markedet, og kvaleteten av et produkt som blir produsert vil ikke reflektere den egentlige etterspørselen.

I denne grafen ser vi to situasjoner beskrevet. I et uregulert marked, som er beskrevet ved de røde linjene, vil den marginale kostnaden på produksjon ikke inkludere eksterne kostnader, og prisen vil derfor kun være basert på markedskostnader.

Dette vil lede bedriften til å selge sine produkter til en lavere pris, og

produsere for mye varer i forhold til hva som er samfunnsøkonomisk optimalt.

Beskrevet med de grønne linjene er samme produkt, men etter at de eksterne kostnadene er tillagt marginalkostnaden. Prisen for å produsere varen er høyere, og salgsprisen vil se samme effekt. Etterspørselen vil gå ned, og det bedriftsøkonomiske vil også være å senke produksjonen til et optimalt nivå i et samfunnsperspektiv.



Miljø og klimahensyn er ofte slike eksterne kostnader. Det vil si at de ikke er noe produsenten betaler for direkte. Noen eksempler på dette er ren luft, rent vann fra en elv eller havet. Disse er eid av alle, og kan dermed brukes av enkeltpersoner og bedrifter gratis. Men, disse ressursene har også en verdi, og at den ikke blir tatt til betraktning leder til et feil i markedet. Samfunnet må likevel betale for et vann som ikke lenger er rent, eller minsket mengde fisk i havet. Da produksjonsprisen ikke reflekterer miljøfaktorer som ikke er direkte prissatt vil den marginale prisen være for lav i forhold til den sosiale kostnaden (Schiller, kap 14).

For at produktet skal bli samfunnsøkonomisk effektivt, må kostnaden for produksjon reflekterer den virkelige kostnaden på et produkt. Det er ofte statens

oppgave å innføre incentiver for å likne ut markedsfeilen slik at dette skjer. Disse incentivene kan deles inn i to hovedkategorier. Markedsøkonomiske incentiver handler om å gjøre det mindre attraktivt å opprettholde miljøskadelig praksis, slik som for eksempel en skatt eller en avgift for produksjonsselskapet. Her må staten prissette miljøskaden. Fordeler med dette inkluderer spesielt at miljøkostnaden blir synliggjort, og dermed gir incentiver for endret adferd hos konsumenter. Markedet vil avgjøre produksjonsreduksjonen, noe som betyr at dersom det er lav betalingsvillighet for produktet, vil det være en høyere reduksjon av produksjon. Staten kan også velge incentiver med planøkonomiske trekk, slik som en kvote. Slike reguleringer gjør at bedrifter ikke kan opprettholde miljøskadelig praksis. Her vil produksjonsreduksjon avgjøres av beslutningstagere og ikke være avhengig av konsumentenes betalingsvillighet.

Forslaget om innførelse av en høy net Co2-avgift har markedsøkonomiske trekk. Det belager seg dessuten på teorien om hva som leder konsumenter til å ta valg i forhold til hva de kjøper. Som sett i Schiller (kap 5), er det spesielt fire faktorer som påvirker hva en konsument bruker sine penger på. Smak, inntekt, forventninger og tilgang til andre varer vil ha stor betydning. Et tiltak slik som denne avgiften vil være spesielt rettet mot tilbuddet av et produkt, der man ved en økt pris forventer nedgang i etterspørsel og produksjon. Det vil også være et alternativ å rette fokus på konsumentene og etterspørselssiden, med tiltak som fokuserer på de andre faktorene av hva konsumenter kjøper.

Anvendt teori i aktuell problemstilling

Klimakur er en nøye utredning av Norske utslipps, og et forslag til hvordan vi skal nå utslippskuttene som Norge har satt seg som mål innen 2030. Rapporten finner at 20% av utslippsreduksjonen bør komme fra norsk landbruk, og dette er helt klart den største prosenten fra en enkelt industri. De har samlet flere titalls tiltak over mange kategorier, med det tiltaket som skal gi den høyeste reduksjonen i tonn Co2 er “overgang fra rødt kjøtt til plantebasert kost og fisk” (Klimakur, 2022). Dette kan gi en reduksjon på 2,89 millioner tonn Co2 frem til 2030. I tillegg er det et av de billigere tiltakene, med en kostnadsantakelse på under 500 kr pr tonn. Rapporten fortsetter med å forklare tiltaket ved at “det gir utslippsreduksjoner fordi sammensetningen av norsk jordbruksproduksjon endres når forbruker endrer kostholdet i retning av mat med lavere klimaavtrykk.”

(Klimakur, 2022). Men vil en økning i Co2-avgiften, lede til en endring i konsumet, og dermed redusere produksjonen av rødt kjøtt?

Jordbruk og spesielt kjøttproduksjon er en industri der ikke alle samfunnets kostnader blir tatt til betraktning når produktet prissettes. Kostnader for utslipp fra dyrene samt utslipp fra transportering og prosessering kommer ikke med i regnestykket, da disse er eksterne kostnader for bonden. Samtidig har jordbruk noen positive klimafaktorer, slik som at beiting fører til karbonbinding i beitejorden (Aftenposten.no, 2023). For å få et ekte bilde av hva samfunnskostnaden for matproduksjonen er, må alle disse faktorene også bli tatt til betraktning. Kun da kan markedet prissette varen på en mer realistisk måte, og mengden produsert og etterspørsmålet kan justeres deretter.

Høyre har kommet med forslag til endring av statsbudsjettet, der de ønsker å trappe opp CO2-avgiften mot 15% hvert år frem mot 2030, nettopp for å prissette den eksterne kostnaden av utslipp (høyre.no, 2022). Avgiften ligger nå på 590 kr pr tonn, men Høyre mener at en mer realistisk pris er 2000 kr, og det er dette de sikter på. Høyre hevder at dette vil spare 165 000 tonn med CO2, over alle næringer som ikke er lagt under miljøkvoter allerede. Med en ny pris på Co2, vil prisen øke på varene rødt kjøtt, salami, sau, svin og kylling med 2,26 kr pr kilo, eller 2260 kr per tonn, og vil dermed ende på 2850 kr pr tonn.

En av fordelene med en så klar prisøkning per produkt er synliggjøring av prisen. Med en økt klimaavgift som kommer til å påvirke den enkeltes husholdning, er en del av strategien å understreke hvorfor avgiften blir innført, slik at man ser en endring i atferd hos konsumenter. Dersom befolkningen er klar over at det er mye høyere utslipp ved å spise en biff enn ved å spise kylling, kommer de kanskje til å velge kylling oftere selv om de har råd til å kjøpe biff like ofte som før.

Bevisstgjøring av hvorfor prisen går opp er også viktig for å forhindre økt import. FNs klimarapport “tackling climate change through livestock” finner at norskprodusert kjøtt er et av de mest klimavennlige i verden (Tackling Climate Change through Livestock, 2013). Flere av motstanderne til økt Co2-avgift mener at økte priser i Norge kommer til å lede til økt import, og det store regnestykket dermed vil gå i minus (Aftenposten, 2023). Dette er vanskelig å forutse, og er avhengig av priselastisiteten på kjøtt. Mat og dagligvareprodukter er generelt et marked med mindre elasititet, da alle trenger mat på bordet. Allikevel er det håp

om at økning i prisen på noen matvarer vil senke innkjøpet av nettopp disse. Her er det også mulighet for staten å gå inn med reguleringer, slik som en importkvote, for å tvinge frem de resultatene de ønsker. Dette er foreløpig ikke en del av tiltaket.

Selv om avgiften vil gi en høy økning prosentvis, vil det kun bety omtrent 3 kr i økning pr kg kjøtt i året. Dermed belager endringen seg på å påvirke flere faktorer en kun økt pris som leder til fallende etterspørsel. Smak, og hva konsumenten ønsker å kjøpe er også i fokus ved dette tiltaket, spesielt i kombinasjon med synliggjøring av en kostnad, da flere vil være opptatt av å ta miljøvennlige valg i dagliglivet sitt. Dersom tillitsfulle instanser slik som staten og miljødirektoratet velger et så konkret tiltak, vil muligens påvirke den enkelte konsumers smak og valg av produkt. Dette vil være det samme for tilgang til andre goder. Det blir spesielt tydelig hvilke varer som øker ved den nye avgiften, og hvilke som ikke gjør det. Dermed er det tydelig at den økte Co2-avgiften kan ha effekt både for produksjonen og for etterspørselen.

Birger Svhuis er professor på Fakultet for biovitenskap ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Han hevder at det er Norske forbrukeres reservasjoner mot å endre matvanene sine til mer bærekraftige produkter som er det største hinderet, og ikke pris på kjøtt. Vi har mulighet til å produsere produkter slik som kål, potet, gulrot og havrekli, men nordmenns preferanser er heller på Co2-tunge varer. En viktig faktor ved tiltaket med høyet Co2-avgift er at det vil være opp til markedet å avgjøre hva produksjonsreduksjonen kommer til å ende på. For mange er rødt kjøtt en hovedingrediens i det hverdagslige kostholdet, og de kan være villige til å betale en klimaavgift for maten for å ikke endre sine vaner. Dermed vil ikke tiltaket ha ønsket effekt.

I denne debatten er det andre ting som er viktig å ta hensyn til, men som er utenfor omfanget til denne artikkelen. En av de viktigste grunnene til å opprettholde norsk jordbruk og matproduksjon er matsikkerhet, og tilgang til arbeidsplasser i distriktene i Norge. Dessuten har vi svært lite areal i dette landet som i det hele tatt egner seg for jordbruk, og en enda mindre del som egner seg for noe annet enn gress. Dermed er drøvtyggere en viktig ressurs, hevder landbrukspolitikere (Aftenposten, 2022).

Konklusjon/avslutning:

Reduksjon av konsum og produksjon av rødt kjøtt er en viktig del av planen til å redusere Norges Co2-utslipp innen 2030. Basert på den økonomiske teorien som beskrevet av Schiller (2014), så vil en økt avgift være et alternativt insentiv fra staten sin side for å utligne forskjellen mellom den sosiale kostnaden og markedskostnaden på rødt kjøtt. Over det neste tiåret vil prisen gradvis trappes opp, med et håp om at konsumet vil synke. Et håp vil være at konsumet av rødt kjøtt vil bli byttet ut med planteproteiner, som er mer miljøvennlig å produsere og prosessere. For at det skal være positivt for klimaregnskapet, er det viktig at økt pris ikke fører til økt import av kjøtt. Dessuten er det viktig å ta Norsk matsikkerhet til betraktnng.

Oppgave 3 Bedrift – Investering og finansieringsanalyse

Prosjekt Servicepakke

Selskapet X A/S vil satse mer på bærekraft og fornybar energi, og vi vil derfor presentere “Prosjekt Servicepakke”. Prosjektet består av en servicepakke ment for byggebransjens mange tunge maskiner, som gjør at makinene kan gjenbrukes og vedlikeholdes løpende over tid for å holde ut lenger. Prosjektet gjelder maskiner som gravemaskiner, pelemaskiner, kraner og lignende, typisk maskiner som drives av hydraulikk. X AS ønsker å fokusere spesielt på FNs bærekraftsmål nr. 12, ansvarlig forbruk og produksjon (fn.no, n.d.).

Servicepakken inneholder et serviceoppdrag som går ut på at en tekniker drar ut til byggeplasser i Viken, Norge, og utfører både vedlikehold, retrofitting og oppdatering av deres programvare/styringssystemer. Retrofitting vil være en modernisering av enkelte deler av maskinene slik at de både holder lenger og oppdateres i takt med fremtidens teknologi. Store maskiner som pelemaskiner og kraner er svært viktig på en byggeplass da hele fremdriften på prosjektet ofte er avhengig av at de fungerer som de skal. Ved å innføre en regelmessig service og inspeksjon av maskinen vil man kunne klare å avverge nedetid totalt, eller agere raskt så en eventuell nedetid for maskinen blir minimert. Dessuten vil man kunne unngå store reparasjoner som ellers ville oppstått.

Selskapet leverer tjenester til byggebransjen, og usikkerhet er naturligvis knyttet til denne bransjen. Pandemi, krig og høye rentehhevinger har gjort at markedet er ustabilt med tanke på prisvekst og tilgang til materialer. Etterspørselen etter

nybygg er i dag fallende, men forventes å stabilisere seg så fort prisveksten i samfunnet stabiliseres (BNL, 2022).

For å avgjøre om prosjektet burde gjennomføres har vi i dette notatet gått grundig igjennom kostnader og inntekter som genereres, og gjort en lønnsomhetsanalyse knyttet til dette.

Lønnsomhetsanalyse

Prosjektet krever en investering i anleggsmidler på 1.8 millioner kroner, som hovedsakelig vil gå til kompetanseutvikling av serviceteknikere og ny avansert teknologi til programvarene som finnes i disse maskinene. Prosjektet vil gå over en periode på 5 år, og vil avskrives lineært med 360.000kr årlig. Det forventes at dette investeringsprosjektet vil gi følgende kontantstrøm (vedlegg 14):

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		1 800 000	1 944 000	2 099 520	2 267 482	2 448 880
Betalbare kostnader		-1 170 000	-1 263 600	-1 364 688	-1 247 115	-1 346 884
Avskrivninger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter		-72 000	-57 600	-43 200	-28 800	-14 400
Resultat før skatt	0	198 000	262 800	331 632	631 567	727 596
Skatt	0	-43 560	-57 816	-72 959	-138 945	-160 071
Resultat etter skatt	0	154 440	204 984	258 673	492 622	567 525
Avskrivninger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-180 000	-14 400	-15 552	-16 796	-18 140	244 888
Lån og avdrag	1 200 000	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000
KS for egenkapitalmetoden	-780 000	260 040	309 432	361 877	594 482	932 413

Prosjektet vil kunne generere 1.134 enheter av disse servicepakken, noe som utgjør rundt 11% av markedet. Markedet består av forskjellige servicetjenester på anleggsmaskiner, og det er ofte kun en del av selskapers portefølje av produkter. Etter undersøkelse kan vi anta at markedet består av 10.000 enheter med servicetjenester i Viken. Ut i fra kalkyle (vedlegg 15) vil kostnadene per servicepakke være på rundt 1.038kr. Dette beregnet ut ifra en timelønn på servicetekniker samt sosiale kostnader, reisekostnader og evt. materiell knyttet til servicen. Prosjektet krever spesialkompetanse og teknikere må bli sertifisert til å drive med service av slike maskiner, det følger dermed også med en kurs-kostnad. Reisekostnadene er satt ut i fra en forutsetning om at byggeplassene vi utfører serviceoppdrag på i snitt har rundt 70 km reisevei, i og med at selskapet holder til i Viken fylke.

Prisen på servicejobber ligger ofte mellom 1.100-1.700kr, da dette gjelder store tunge maskiner som krever høy kompetanse og variert med tidsbruk, har vi satt prisen til 1.588kr per servicepakke (vedlegg 15). Servicepakken utgjør hele produktet i en fastpris, altså uavhengig av tidsbruk. Dette vil resultere i en inntekt på ca. 1.800.000 kr det første året. Dermed er de betalbare driftskostnadene rundt

65% av inntektene. Det forventes at kostnadene holder seg slik de tre første årene, for så å gå ned til rundt 55% de to siste årene. Grunnen er at det antas at driften i prosjektet vil effektiviseres etter tre år, og at teknikerne ikke lenger vil bruke like lang tid per servicepakke.

Når det kommer til finansiering vil selskapet måtte ta opp et serielån på 1.200.000 kr over 5 år. De årlige avdragene ligger på 240 000kr, og forventet årlig rente ligger på 6%. Resterende vil selskapet kunne klare å finansiere selv med tidligere års opptjent egenkapital. Det vil også kreves noe midler for å drive driften av prosjektet. Det vil bli løpende driftskostnader knyttet til dette og arbeidskapitalbehovet er antatt til 10% av påfølgende års omsetning.

Ved å budsjetttere kontantstrømmen til prosjektet ut ifra denne basisinformasjonen kommer vi frem til en nåverdi på 721.507kr ved et avkastningskrav på 15%. Altså vil prosjektet gi oss en verdiøkning i år null på 721.507 kr i tillegg til ledelsens krav på 15%. Prosjektet er lønnsomt opp til et avkastningskrav på 41% (prosjektets internrente). Ut ifra denne basisinformasjonen, er prosjektet lønnsomt med tanke på nåverdi.

Alternativ- Innovasjon Norge

Innovasjon Norge (IN) har en egen støtteordning som vil kunne støtte slike investeringer som dette prosjektet. Det går ut på at de finansierer inntil 50% av investeringens kapitalbehov, med en rentesats på 2%. Derfor har vi satt opp et alternativ med en finansieringsordning bestående av to lån. Vi antar at prosjektet får finansiert 50% av kapitalbehovet som er på 900.000 kr med en rente til 2%. Lånet blir tilbakebetalt som et serielån hvor avdragene er like store hvert år. Samtidig vil selskapet fortsatt finansiere 600.000 kr selv, fra tidligere års opptjent egenkapital. Dermed må selskapet ta opp et serielån på 300.000 kr med samme rente som tidligere. Det antas også at dersom selskapet får finansiering fra IN så vil prosjektets skattesats bli 10%. Gitt at alt annet er konstant vil vi få en kontantstrøm (vedlegg 16) til prosjektet som ser slik ut:

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		1 800 452	1 944 488	2 100 047	2 268 051	2 449 495
Betalbarkostnader		-1 175 958	-1 270 035	-1 371 637	-1 254 563	-1 354 928
Avskrivninger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter serielån		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Renter IN		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Resultat før skatt	0	228 494	285 653	346 810	639 087	727 366
Skatt x%	0	-22 849	-28 565	-34 681	-63 909	-72 737
Resultat etter skatt	0	205 644	257 088	312 129	575 179	654 630
Avskrivninger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-180 045	-14 404	-15 556	-16 800	-18 144	244 949
Lån og avdrag (serielån)	300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Lån og avdrag (IN)	900 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
KS for egenkapitalmetoden	-780 045	311 241	361 532	415 328	677 034	1 019 579

Vi får en rentekostnad som er betraktelig mye lavere enn det var uten finansieringen fra IN. Avdrag på lån vil til sammen fortsatt være det samme beløpet på 240.000 da vi fortsatt har like mye i lån og like lang nedbetalingstid.

Med et avkastningskrav på fortsatt 15% vil prosjektets nåverdi være på 931.061kr, med en internrente på 49%. Prosjektet er etter nåverdimetoden lønnsomt, og vi ser at lånet fra IN har gjort det enda mer lønnsomt med både lavere rente og lavere skatt på hele prosjektet.

Følsomhetsanalyse

Vi tar utgangspunkt i alternativet hvor vi får støtte fra IN. Når det kommer til prosjektets risiko har vi i første omgang gjort en følsomhetsanalyse (vedlegg 17) for å kartlegge hvor følsomt eller sensitivt prosjektet er dersom noen av forutsetningene skulle endre seg (Bøhren & Gjærum, 2020, s. 307).

Ved å se på prisen så finner vi ut ifra følsomhetsanalysen at den kritiske verdien er på 1.355kr, med denne prisen vil nåverdien til prosjektet være i 0. Dette utgjør altså en endring på 14,7% i forhold til den opprinnelige prisen. Årsaker til at prisen eventuelt skulle gått ned fra utgangspunktet kan være kundenes betalingsvillighet i et ellers tregt marked. Byggebransjen har under både pandemi og krig opplevd usikkerhet med tanke på økte priser på materialer og tilgang til arbeidskraft, som nevnt i innledning. Dersom et prosjekt går dårligere enn planlagt, vil kanskje ikke en prosjektleder prioritere å bruke penger på service på sine maskiner, selv om det i lengden ville vært lønnsomt. Lavere pris på servicepakken vil direkte gå ut over lønnsomheten til prosjektet, og ut fra følsomhetsanalysen ser vi at dette er svært følsomt på 14,7%.

Kostnadene i prosjektet er timekostnad til tekniker, med kursing, reise og eventuell materiell. Ifølge følsomhetsanalysen kan kostnaden øke med 22,8% før nåverdien går i null. I kalkylen har vi satt et snitt på rundt 70 km reisevei som utgjør rundt 300kr i reisekostnad. Dette vil selvsagt variere i forhold til hvor langt det er til byggeplassen servicen skal gjøres på. Skulle det oppstå problemer ute på plassen som gjør at teknikeren bruker lengre tid vil det også ha mye å si for kostnaden da hele prosjektet er satt ut fra en fastpris på oppdragene. Dette går vi videre inn på i vår scenarioanalyse.

Scenarioanalyse

Ut ifra følsomhetsanalysen har vi satt opp to forskjellige scenarioer, vi forutsetter i begge tilfeller at vi får lånet fra IN, og at skattesats er 10% i prosjektet.

Første scenario (vedlegg 18) er det dårligste utfallet av prosjektet. Her er det satt en ny kostnad til 1.461kr per enhet. Dette er i et tilfelle hvor teknikeren må bruke mer tid enn hva som er antatt. Her har vi lagt til grunn 1,5 timer i arbeid, grunnet uforutsette hendelser på byggeplass eller at teknikeren gjør feil som fører til forsinkelser. Dette kan også føre til høyere materialkost. I scenarioet gir oppdraget en reisevei på 90 km som også fører til ekstra reisekostnader. Markedsandelen er også satt ned noe i det tilfellet hvor markedet går dårlig, kunder prioriterer ikke service eller at prisen er for høy. Prisen er satt ned noe grunnet lav villighet fra kunder, men selskapet vil ikke klare å sette ned noe ytterligere da kostnaden allerede utgjør 97% av inntektene i starten. Med nye forutsetninger gir prosjektet en nåverdi på -1.117.971kr. Vi ser dermed at små endringer kan gjøre prosjektet ulønnsomt.

Det andre scenarioet (vedlegg 19) er det beste utfallet av prosjektet. Her antas det at selskapet også gjør noen tiltak med tanke på markedsføring, som vil føre til en større andel av markedet og som videre gir en større inntekt. Videre er scenarioet bygget på at teknikeren kun bruker den ene timen som er avsatt, samt at reise kun er 30km og materialkostnaden er vesentlig lavere. Mye kommer ann på hvilken tilstand maskinen er i, og hvor den befinner seg. Markedsføring er i tillegg inkludert i kostnadene, som ender på 935 kr per enhet, altså en nedgang på rundt 10% fra opprinnelig forutsetning. Prisen holdes konstant på grunn av konkurransen, det ville vært vanskelig å øke denne med prisene ellers i markedet. I dette scenarioet ser vi at nåverdien på prosjektet ender på 1.726.519kr, med et avkastningskrav på 15%. Her har vi ekstremt bra lønnsomhet, og sett i forhold til opprinnelig investering i anleggsmidler vil eierne sitte igjen med nesten det samme beløpet.

Følsomhetsanalysen og scenarioanalysen viser at prosjektet er følsomt med tanke på endringer i kostnader og pris. Det er derfor viktig at styret tar nevnt risiko til betraktning.

Begrunnelser for å gjennomføre prosjektet

Det er flere grunner til at dette prosjektet burde gjennomføres. Prosjektet er som tidligere nevnt en bidragsgiver i forbindelse med bærekraftig produksjon, og vil

dermed gi selskapet et fortrinn med tanke på bærekraftig rapportering, samtidig som samhandling om FN's bærekraftsmål vil gi et godt omdømme.

Prosjektet i seg selv, både med og uten støtte fra Innovasjon Norge er lønnsomt når vi ser på nåverdien til prosjektet. Dette vil øke selskapets resultat over tid, og styrke egenkapitalen gitt at overskuddet går til egenkapitalen. Eventuelt vil det også gi rom for nye investeringer i fremtiden. Usikkerhetsmomenter i prosjektet kan by på utfordringer, og det er viktig at styret tar dette med i betraktnsing. For eksempel har vi vist at en overskridelse i tid fra tekniker kan være kritisk. Dermed anbefaler vi å legge en plan for tett oppfølging av prosjektet, spesielt det første året. Samtidig vil en minimal reduksjon i kostnader gitt en større markedsandel gjøre prosjektet veldig lønnsomt, som sett i scenarioanalysen. En positiv kontantstrøm viser også at prosjektet vil gi bedre likviditet til selskapet i driftsårene. Prosjektet vil også gjøre at selskapet utvikler seg og får levert nye, lønnsomme tjenester som vil hjelpe til med å håndtere en økt konkurranse.

KILDER

- Berg, T. (2022). *Grunnleggende Økonomistyring*. 3. Utg. Oslo: Cappelen Damm
- Bondelaget.no (u.å), *Bondelaget mener* <https://www.bondelaget.no/bondelaget-mener/internasjonalt/importvern/>
- Bøhren, Ø. & Gjærum, P.I (2020) *Finans: innføring i investering og finansiering* (2. utgave). Fagbokforlaget
- Bradley R. Schiller; Karen Gebhardt (2022). *The Microeconomy Today*. New York: McGraw Hill LLC.
- Elhub. (2023). *Kraftsmarksåret 2022*.
<https://elhub.no/nyheter/kraftmarksaret-2022/>
- European Union Emissions Trading Scheme. (2022). *Marginal pricing method*. Europeiske Union <https://emissions-euets.com/internal-electricity-market-glossary/2198-marginal-pricing-method>
- FN.no (2023) *Ren energi til alle*. Forente Nasjoner <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ren-energi-til-alle>
- Food and Agriculture Organization. (2013). *Tackling Climate Change through Livestock; A global assessment of emissions and mitigation opportunities*. The United Nations. <https://www.fao.org/3/i3437e/i3437e00.htm>
- Fornybar Norge. (2022). *Markedsmekanismen i Kraftverket*.
<https://www.fornybarnorge.no/contentassets/11503abaf8ea469fa749e13b4794c673/tema-notat-2022-01-markedsmekanismen-i-kraftmarkedet.pdf>
- Høyre. (2021). *Skatter og Avgifter*. Høyre. <https://hoyre.no/politikk/var-politikk/naeringspolitikk/skatter-og-avgifter/>
- John Christian Langli (2020). *Empiriske egenskaper ved finansielle nøkkeltall*. I Birkeland, K., & Stenheim, T. (red.) *Finansiell og ikke-finansiell rapportering*: - Trender og utvikling: Festskrift til Hans Robert Schwenke (1. Utg. s. 295-320). Gyldendal.
- Kristian Elster. (2021). *Mener biff blir tre-fire kroner dyrere med høyere CO₂-avgift*. NRK
https://www.nrk.no/norge/beregninger-viser-sma-prisendringer-pa-mat-med-hoyere-co_ -avgift-1.15431690#:~:text=For%20%C3%A5%20n%C3%A5%20klimam%C3%A5lene%20i,p%C3%A5%202000%20kroner%20per%20tonn.
- Mattilsynet.no (2022), *Overvåningsresultater for plantevernmiddelrester i næringsmidler 2021*.
https://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/uonskede_stofferimaten/rester_av_plantevernmidler_i_mat/rapport_plantevernmiddelrester_i_næringsmidler_2021.48328/binary/Rapport%20-%20Plantevernmiddelrester%20i%20n%C3%A6ringsmidler%202021
- Melk.no (u.å), *Melkeproduksjon*,
<https://www.melk.no/Melkekilden/Melkeproduksjon/Noekkeltall/Hvor-mange-melkegaarder-har-vi-i-Norge>

Miljødirektoratet. (2020). *Klimakur 2030: Tiltak og virkemidler mot 2030*. Miljødirektoratet.
<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1625/m1625.pdf>

Ness, O. A. (2023, 30.01) *Utenlandskablene har gitt prissmitte*. Nettavisen Økonomi. <https://www.nettavisen.no/okonomi/utenlandskablene-har-gitt-prissmitte/s/5-95-884612?fbclid=IwAR3g9z--KECxExy7zHjQ6CBz1JfzWcJq-hvQwmsjrOY4rgLqytWmmrt-w>

Norges Vassdrags- og Energidirektorat. (2023). *Magasinstatistikk*. <https://www.nve.no/energi/analyser-og-statistikk/magasinstatistikk/>.

Ole Mathismoen. (2019). *En CO₂-avgift på kjøtt vil gjøre biffen 18 kr dyrere per kilo. Men avgiften kan bli betalt tilbake til oss alle*. Aftenposten, <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/y3brxK/co2-avgift-paa-kjøtt-er-ikke-baerekraftig-odd-magne-harstad-og-ola-flaten>

Porter, M. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. New York: Free Press.

Proff.no. (u.å.). *Commodo AS, avd Skarnes*. <https://www.proff.no/selskap/commodo-as-avd-skarnes/skarnes/elektroniske-produkter-og-utstyr/IG2NCEN0ZDD/>

Prognosesenteret AS på vegne av BNL. (2022). *Utsikter for bygge- og anleggsmarkedet 2022–2024*. Byggenæringens Landsforening

<https://www.bnl.no/siteassets/dokumenter/rapporter/bnl---markedsrapport-2022-1-one-pager.pdf>

Regjeringen.no (2021), *Matsikkerheit*, <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/mat/innsikt/matsikkerhet/id2357158/>

Robert S. Pindyck; Daniel L. Rubinfeld; Terje Synnestvedt. (2013). *Introduksjon til Mikroøkonomi*. Pearson

Statistisk Sentralbyrå. (Lest 2023). 12824: Elektrisitetsbalanse (MWh) 2010M01 – 2023M01

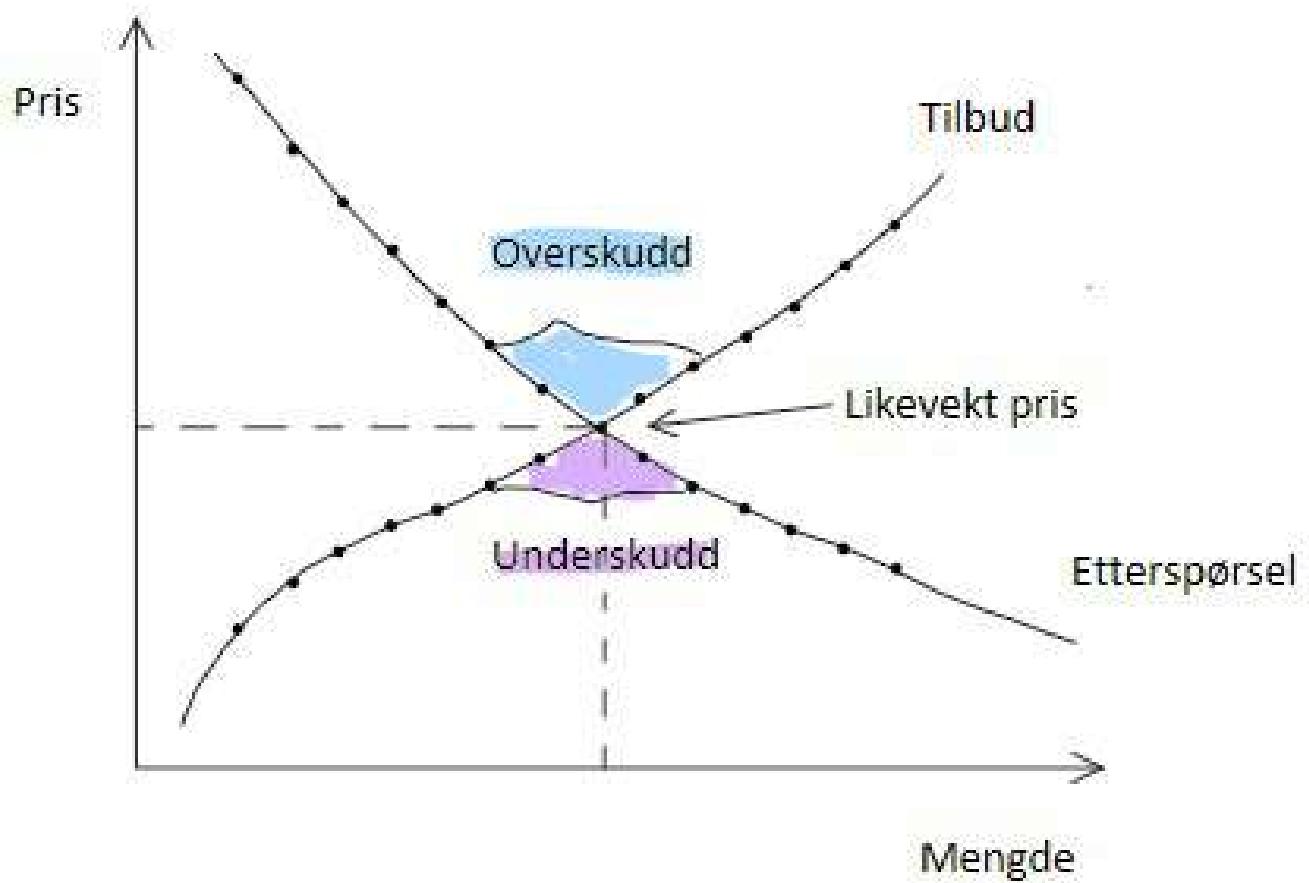
Statistisk Sentralbyrå. (2022). *Tidenes høyeste kraftekspolt i 2021*. <https://www.ssb.no/energi-og-industri/energi/statistikk/elektrisitet/artikler/tidenes-hoyeste-kraftekspolt-i-2021>

Stortinget.no (2000), *Norsk landbruk og matproduksjon inn i et nytt årtusen* <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/1999-2000/inns-199900-167/3/>

Tolletaten.no (u.å.), *Melk og fløte, ikke konsentrert og ikke tilsatt sukker eller annet søtningsstoff* <https://toltariffen.toll.no/tolltariff/headings/04.01?language=no>

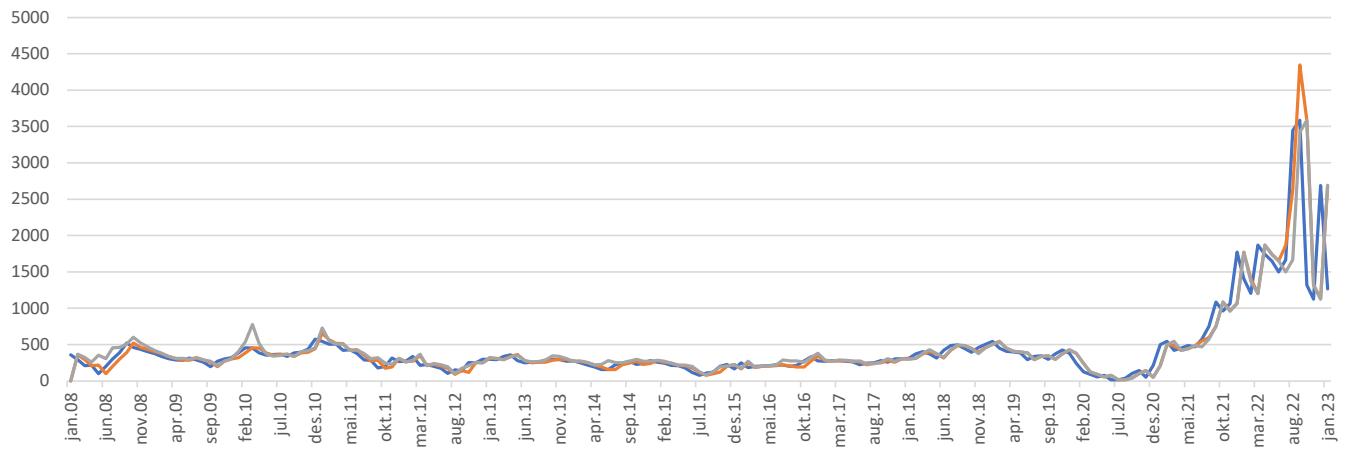
United Nations Association of Norway. (n.d). *Ansvarlig Forbruk og Produksjon: Sikre Bærekraftige Forbruks - og Produksjonsmønstre*. United Nations. <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ansvarlig-forbruk-og-produksjon>

Vedlegg 1



Vedlegg 2

Oslo, kr.sand og Bergen NOK/MWH



Dato	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde	Tr.heim	Tromsø
jan.08	360,24	360,24	368,16	368,16	365,68	360,24
feb.08	294,98	294,98	323,62	323,62	311,22	294,98
mar.08	211,84	211,84	260,79	260,79	251,54	211,84
apr.08	217,04	217,04	356,52	356,52	355,1	217,04
mai.08	99,57	99,57	308,73	308,73	352,97	99,57
jun.08	199,92	199,92	453,02	453,02	436,58	199,92
Jul.08	300,92	300,92	460,56	460,56	438,16	300,92
aug.08	389,38	389,38	510,45	510,45	456,38	389,38
sep.08	521,57	521,57	601,63	601,63	561,95	521,57
okt.08	461,8	461,8	521,2	521,2	502,98	461,8
nov.08	434,14	434,14	467,51	467,51	465,97	434,14
des.08	402,59	402,59	422,52	422,52	422,52	402,59
jan.09	378,76	378,76	382,37	382,37	382,37	378,76
feb.09	335,15	335,15	339,21	339,21	339,21	335,15
mar.09	307,5	307,5	312,08	312,08	312,08	307,5
apr.09	292,68	292,68	312,88	312,88	311,57	292,68
mai.09	282,97	282,97	298,2	298,2	297,5	282,97
jun.09	315,9	315,9	321,85	321,85	318,27	315,9
Jul.09	291,16	291,16	292,71	292,71	301,48	291,16
aug.09	258,39	258,39	274,8	274,8	273,67	258,39
sep.09	197,18	197,18	212,26	212,26	212,24	197,18
okt.09	268,86	268,86	271,03	271,03	268,19	268,86
nov.09	301,15	301,15	308,83	308,83	308,67	301,15
des.09	317,39	317,39	405,33	405,33	405,32	317,39
jan.10	383,7	383,7	540,92	540,92	538,27	411,32
feb.10	453,4	453,4	777,57	777,57	760,9	642,71
mar.10	449,62	452,38	511,86	511,86	477,79	484,36
apr.10	385,46	385,49	371,92	371,92	370,82	385,48
mai.10	355,83	356,32	342,1	342,1	342,24	355,46
jun.10	362,49	363,2	350,53	350,53	355,62	361,27
Jul.10	365,8	365,8	366,32	366,32	365,36	365,8
aug.10	339,87	339,87	338,88	338,88	338,05	339,87
sep.10	384,59	384,62	406,23	406,23	394,08	384,59
okt.10	396,36	396,43	414,55	414,55	409,36	396,48
nov.10	436,66	445,11	458,44	458,44	458,1	448,85
des.10	574,49	653,21	727,66	727,66	727,66	655,9
jan.11	544,01	565,61	548,48	548,48	548,45	561,89
feb.11	504,48	516,53	508,69	508,69	508,69	516,77

mar.11	510,8	511,83	501,88	501,88	500,84	511,84
apr.11	423,38	423,48	420,69	420,69	427,89	423,5
mai.11	428,82	428,82	427,27	427,27	427,56	428,82
jun.11	378,63	358,07	379,36	379,36	379,36	378,63
jul.11	291,48	276,98	307,63	307,63	304,79	291,48
aug.11	285,52	285,52	317,71	317,71	319,05	285,52
sep.11	178,65	172,27	247,02	247,02	252,72	178,53
okt.11	200,96	189,17	227,69	227,69	226,05	200,96
nov.11	315,27	312,4	313,43	313,43	303,84	315,27
des.11	265,14	265,14	257,52	257,52	257,35	265,14
jan.12	268,44	269,75	282,76	282,76	282,76	279,96
feb.12	337,03	344,92	366,46	366,46	366,46	357,87
mar.12	215,7	215,7	212,45	212,45	213,02	216,16
apr.12	228,81	229,9	237,55	237,55	231,49	229,91
mai.12	202,28	202,37	220,79	220,79	214,56	202,41
jun.12	176,95	172,99	197,44	197,44	194,26	176,63
jul.12	102,67	93,24	99,81	99,81	99,81	97,71
aug.12	151,04	143,9	175,24	175,24	175,24	146,08
sep.12	138,52	117,35	212,52	212,52	205,55	138,01
okt.12	254,35	254,14	256,44	256,44	250,06	254,35
nov.12	249,42	249,64	250,88	250,88	251,05	249,48
des.12	299,64	312,28	322,48	322,48	322,47	313,43
jan.13	299,12	311,35	306,72	306,72	305,84	311,67
feb.13	295,25	295,87	293,08	293,08	293,04	295,87
mar.13	338,24	341,33	333,05	333,05	332,95	338,77
apr.13	359,37	364,33	349,04	349,04	334,87	359,85
mai.13	279,59	279,26	279,6	279,6	278,32	279,62
jun.13	250,17	250,1	263,98	263,98	263,19	250,11
jul.13	260,25	259,02	268,27	268,27	267,66	260,23
aug.13	259,35	258,91	287,44	287,44	285,39	259,33
sep.13	282,68	283,81	345,14	345,14	333,38	283,81
okt.13	297,4	299,24	337,19	337,19	336,9	299,38
nov.13	293,76	295,55	305,51	305,51	304,33	295,55
des.13	271,45	271,5	272,78	272,78	272,78	273,22
jan.14	278,11	266,97	275,67	275,67	275,67	278,57
feb.14	250,34	251,27	254,13	254,13	254,23	252,51
mar.14	218,34	218,12	225,87	225,87	225,87	219,38
apr.14	189,95	191,76	228,44	228,44	227,15	194,16
mai.14	157,3	157,48	281,25	281,25	281,29	157,48
jun.14	155,89	155,82	252,65	252,65	246,44	155,85
jul.14	224,64	223,92	248,77	248,77	245,98	224,64
aug.14	246	245,06	274,02	274,02	273,77	245,92
sep.14	271,42	271,42	298,06	298,06	297,71	271,43
okt.14	228,24	228,24	269,77	269,77	270,85	228,24
nov.14	237,14	238,04	269,56	269,56	269,56	238,19
des.14	279,29	279,69	283,54	283,54	283,54	280,45
jan.15	255,49	255,8	272,29	272,29	272,29	257,3
feb.15	246,16	246,15	244,76	244,76	244,78	246,16
mar.15	214,27	213,31	218,78	218,78	218,69	214,27
apr.15	211,3	211,31	219,11	219,11	216,41	211,89
mai.15	181,35	181,35	199,23	199,23	190,96	181,35
jun.15	118,69	118,69	128,33	128,33	116,48	118,69
jul.15	80,05	79,94	80,99	80,99	78,44	79,94
aug.15	105,54	98,4	126,34	126,34	107,81	101,31
sep.15	120,47	120,47	189,07	189,07	183,43	120,47
okt.15	198,85	198,85	206,47	206,47	188,66	198,85
nov.15	227,23	227,23	221,17	221,17	209,57	230,46
des.15	165,9	166,36	176,35	176,35	163,58	168,02
jan.16	248,3	248,72	271,81	271,81	267,83	291,37

feb.16	183,32	182,96	185,8	185,8	180,55	183,34
mar.16	201,95	201,85	203,83	203,83	197,47	201,95
apr.16	204,29	204,36	208,9	208,9	194,54	204,3
mai.16	210,2	210,1	218,95	218,95	208,16	210,2
jun.16	224,85	223,09	287,02	287,02	231,36	224,85
jul.16	219,39	208,14	275,96	275,96	242,14	219,39
aug.16	201,22	194,13	276,16	276,16	240,92	201,22
sep.16	214,46	194,86	260,48	260,48	229,74	218,37
okt.16	277,17	278,1	326,07	326,07	252,96	295,76
nov.16	333,47	343,38	382,77	382,77	290,19	360,85
des.16	278,35	279,67	291,48	291,48	252,27	297,81
jan.17	272,56	269,31	271,76	271,76	234,32	281,85
feb.17	280,77	278,6	290,56	290,56	246,87	282,16
mar.17	280,61	280,63	283,07	283,07	221,06	281,1
apr.17	270,61	274,8	273,92	273,92	223,41	274,75
mai.17	263,22	262,93	277,81	277,81	241,44	263,56
jun.17	223,24	221,85	235,15	235,15	220,08	223,19
jul.17	246,37	246,06	235,39	235,39	184,72	246,37
aug.17	248,68	248,41	257,98	257,98	193,4	249,77
sep.17	280,83	280,83	308,35	308,35	258,73	281,46
okt.17	254,95	259,4	269,08	269,08	265,54	259,41
nov.17	300,51	300,33	307,08	307,08	306,02	300,95
des.17	305,99	305,99	296,89	296,89	290,63	305,99
jan.18	311,42	311,71	311,77	311,77	300,03	312,92
feb.18	369,7	369,82	380,33	380,33	361,41	370,39
mar.18	401,57	406,24	430,38	430,38	429,97	425,22
apr.18	371,42	374,28	376,98	376,98	380,9	374,02
mai.18	315,68	315,42	325,17	325,17	341,03	315,65
jun.18	422,87	422,27	428,59	428,59	428,18	422,89
jul.18	489,36	489,03	496,18	496,18	481,82	498,74
aug.18	494,79	487,33	487,12	494,4	494,4	482,53
sep.18	447,51	447,4	446,34	470,19	470,19	463,41
okt.18	396,08	395,97	376,79	407	407	417,36
nov.18	462,17	462,08	454,19	455,77	455,77	450,35
des.18	507,98	507,78	506,54	501,58	501,58	496,4
jan.19	545,82	543,48	543,09	512,96	512,96	501,02
feb.19	451,51	450,78	451,01	441,33	441,33	441,31
mar.19	408,53	408,41	408,53	399,76	399,76	399,76
apr.19	398,27	397,82	398,27	397,61	397,61	396,97
mai.19	385,88	385,89	385,88	378,09	378,09	377,23
jun.19	293,23	294,58	293,16	253,3	253,3	253,77
jul.19	337,81	337,84	337,81	332,55	332,55	331,16
aug.19	346,01	346,01	346,01	365	365	360,95
sep.19	296,61	298,4	296,61	331,04	331,04	330,51
okt.19	371,32	370,99	371,34	369,99	369,99	366,17
nov.19	427,59	427,05	428,58	417,72	417,72	414,03
des.19	381,61	380,49	381,79	357,54	357,54	357,14
jan.20	244,04	244,04	244,03	232,93	232,93	232,57
feb.20	126,32	125,08	126,32	139,44	139,44	139,1
mar.20	90,1	89,73	90,1	100,23	100,23	100,23
apr.20	53,31	53,29	53,31	52,85	52,85	53,88
mai.20	79,54	79,26	79,54	96	96	97,66
jun.20	15,61	15,61	15,61	33,77	33,77	33,79
jul.20	15,05	15,05	15,05	27,18	27,18	29,3
aug.20	38,88	41,01	36,15	67,95	67,95	60,25
sep.20	102,02	102,02	101	107,04	107,04	74,23
okt.20	143,52	143,52	137,8	130,89	130,89	104,02
nov.20	49,93	49,93	50,09	56,35	56,35	55,9
des.20	214,15	214,18	208,8	151,07	151,07	140,63

jan.21	500,49	499,09	499,88	454,92	454,92	376,89
feb.21	545,07	487,91	544,08	440,78	440,78	425,16
mar.21	421,3	421,22	421,3	253,98	253,98	252,05
apr.21	452,14	443,84	443,94	277,61	277,61	268,77
mai.21	485,74	486,34	487,66	368,84	368,84	328,28
jun.21	469,12	548,82	468,86	356,81	356,81	212,47
jul.21	576,47	596,22	576,47	474,04	474,04	228,53
aug.21	748,34	748,56	749,04	595,89	595,89	446,57
sep.21	1 083,67	1 083,67	1 083,67	539,15	539,15	512,57
okt.21	961,13	973,33	959,47	247,07	247,07	219,49
nov.21	1 063,28	1 063,33	1 064,61	417,17	417,17	416,99
des.21	1 771,26	1 770,79	1 766,89	607,7	607,7	606,78
jan.22	1 406,31	1 406,28	1 371,24	263,85	263,85	262,23
feb.22	1 205,38	1 205,38	1 202,38	180,68	180,68	161,74
mar.22	1 870,36	1 870,36	1 870,47	172,82	172,82	151,04
apr.22	1 739,95	1 738,90	1 743,76	450,74	450,74	178,43
mai.22	1 649,66	1 653,22	1 650,16	157,58	157,58	112,53
jun.22	1 501,92	1 866,69	1 501,19	118,38	118,38	85,58
jul.22	1 669,00	2 627,78	1 669,00	19,06	19,06	19,19
aug.22	3 442,90	4 344,89	3 415,78	188,9	188,9	28,16
sep.22	3 586,88	3 586,88	3 586,88	752,93	752,93	364,27
okt.22	1 318,45	1 322,15	1 318,90	359,77	359,77	205,53
nov.22	1 125,72	1 127,99	1 125,72	637,78	637,78	442,83
des.22	2 686,76	2 686,72	2 695,24	1 815,31	1 815,31	985,38
jan.23	1 265,85	1 265,85	1 287,62	696,05	696,05	463,76

NOK/MWH

<https://www.nordpoolgroup.com/en/Market-data1/Dayahead/Area-Prices/ALL1/Monthly/?view=table>

Vedlegg 3

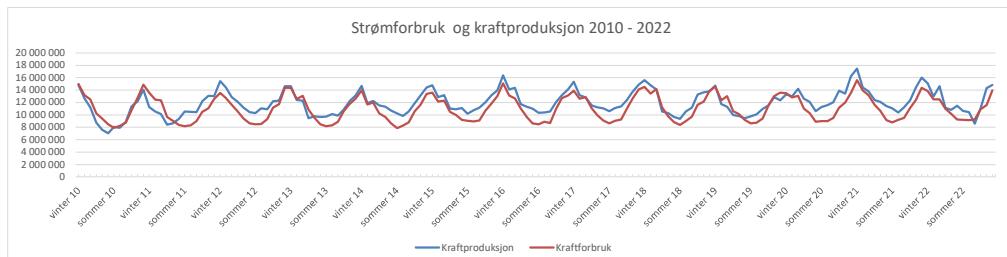
2008	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
65,0 %	65,00 %	54,60 %	47,10 %	34,60 %	65,10 %	55,70 %	55,50 %	56,70 %	67,10 %	53,70 %
55,9 %	55,90 %	42,40 %	34,50 %	24,70 %	54,00 %	43,10 %	45,90 %	46,70 %	53,90 %	42,70 %
44,6 %	44,60 %	31,90 %	26,40 %	18,10 %	50,40 %	31,40 %	39,10 %	37,40 %	43,50 %	34,60 %
40,6 %	40,60 %	35,80 %	22,90 %	26,90 %	41,80 %	24,80 %	34,70 %	29,90 %	36,60 %	28,70 %
56,8 %	56,80 %	48,10 %	41,30 %	43,00 %	50,50 %	53,30 %	52,10 %	35,50 %	56,20 %	46,60 %
75,2 %	75,20 %	59,70 %	54,20 %	67,60 %	68,40 %	68,60 %	69,30 %	51,00 %	70,70 %	68,30 %
85,7 %	85,70 %	76,40 %	64,10 %	77,70 %	86,50 %	74,00 %	79,30 %	77,80 %	79,10 %	78,30 %
85,6 %	85,60 %	82,50 %	67,30 %	79,40 %	88,30 %	77,20 %	80,70 %	89,40 %	83,70 %	80,80 %
82,8 %	82,80 %	89,10 %	68,10 %	86,40 %	91,20 %	76,60 %	78,40 %	92,70 %	86,20 %	83,10 %
84,7 %	84,70 %	82,50 %	68,50 %	88,20 %	86,80 %	77,00 %	84,60 %	88,40 %	77,10 %	86,30 %
78,7 %	78,70 %	78,50 %	57,60 %	85,80 %	82,70 %	72,30 %	78,20 %	84,40 %	69,10 %	78,70 %
67,8 %	67,80 %	67,40 %	45,30 %	80,20 %	70,30 %	68,30 %	68,70 %	84,30 %	65,70 %	72,30 %
			64,20 %					82,40 %		
69,01 %	69,01 %	62,14 %	50,67 %	58,13 %	70,08 %	60,03 %	63,85 %	64,63 %	65,84 %	62,86 %

<https://www.nve.no/energi/analyser-og-statistikk/magasinstatistikk/>

2018	2019	2020	2021	2022 måned	Min	Median	Maks	Gj.snitt
56,70 %	50,40 %	60,40 %	63,30 %	46,60 % januar	34,60 %	55,70 %	67,10 %	55,50 %
41,70 %	42,20 %	52,80 %	52,60 %	36,70 % februar	24,70 %	43,10 %	55,90 %	44,65 %
29,10 %	35,90 %	42,90 %	45,90 %	26,70 % mars	18,10 %	35,90 %	50,40 %	35,86 %
28,40 %	39,90 %	34,30 %	35,20 %	21,00 % april	21,00 %	34,30 %	41,80 %	32,10 %
55,20 %	52,50 %	36,40 %	53,50 %	37,50 % mai	35,50 %	50,50 %	56,80 %	47,90 %
61,70 %	70,50 %	74,50 %	66,10 %	59,50 % juni	51,00 %	68,30 %	75,20 %	65,69 %
61,00 %	73,60 %	89,90 %	68,70 %	68,00 % juli	61,00 %	77,70 %	89,90 %	76,01 %
65,50 %	78,70 %	91,20 %	65,60 %	68,50 % august	65,50 %	80,70 %	91,20 %	78,96 %
76,80 %	82,40 %	94,10 %	64,90 %	69,40 % september	64,90 %	82,80 %	94,10 %	81,48 %
79,70 %	79,90 %	93,00 %	72,30 %	78,60 % oktober	68,50 %	82,50 %	93,00 %	81,84 %
74,20 %	69,80 %	94,60 %	65,60 %	75,30 % november	57,60 %	78,20 %	94,60 %	76,37 %
63,80 %	63,40 %	85,30 %	55,90 %	65,10 % desember	45,30 %	67,80 %	85,30 %	68,25 %
			82,10 %	desember	64,20 %	82,10 %	82,40 %	76,23 %
58,25 %	61,43 %	70,19 %	60,13 %	54,04 % SUM	18,10 %	68,30 %	95,70 %	62,31 %

Periode **Sesong og år** **Kraftproduksj** **Kraftforbruk**

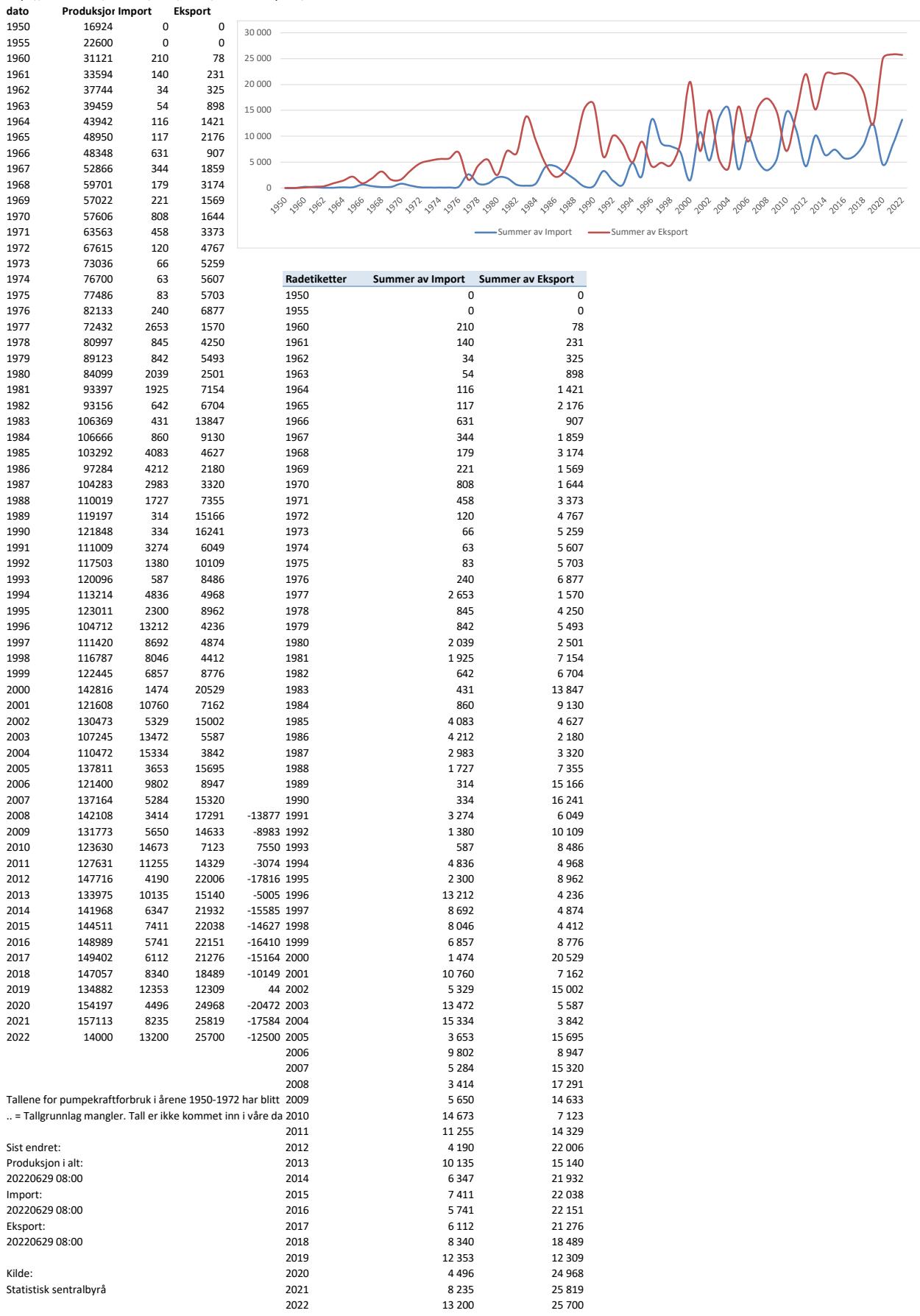
jan.10	winter 10	14825249	14978434
feb.10	winter 10	12624913	13150021
mar.10		11229016	12525718
apr.10		8708195	10247647
mai.10		7599773	9392674
jun.10	sommer 10	7016890	8474761
Jul.10	sommer 10	8072563	7939945
aug.10	sommer 10	7884353	8184491
sep.10		8888843	8750841
okt.10		11349305	10731923
nov.10		12180809	12751229
des.10	winter 10	14067491	14868783
jan.11	winter 11	11271047	13600688
feb.11	winter 11	10505937	12444690
mar.11		10151019	12349731
apr.11		8433751	9676327
mai.11		8642885	9038762
jun.11	sommer 11	9356959	8353419
Jul.11	sommer 11	10542100	8179645
aug.11	sommer 11	10494922	8346327
sep.11		10429241	8969163
okt.11		12177208	10473057
nov.11		13089656	11077333
des.11	winter 11	13004706	12561073
jan.12	winter 12	15428126	13544198
feb.12	winter 12	14431042	12724459
mar.12		12880484	11642087
apr.12		12081388	10525183
mai.12		11160986	9381521
jun.12	sommer 12	10457735	8643215
Jul.12	sommer 12	10309882	8493461
aug.12	sommer 12	11066601	8557111
sep.12		10904347	9316237
okt.12		12210650	11131055
nov.12		12294855	11706555
des.12	winter 12	14619472	14364400
jan.13	winter 13	14605924	14366100
feb.13	winter 13	12424998	12546167
mar.13		12307742	13075502
apr.13		9476016	10886350
mai.13		9790438	9557470
jun.13	sommer 13	9635758	8458921
Jul.13	sommer 13	9739494	8145165
aug.13	sommer 13	10139708	8346857
sep.13		9886723	8873079
okt.13		10876630	10589982
nov.13		12228997	11811985
des.13	winter 13	13127459	12577211
jan.14	winter 14	14643007	13953743
feb.14	winter 14	11864749	11693963
mar.14		12259180	11977663
apr.14		11541796	10229233
mai.14		11323462	9661143
jun.14	sommer 14	10719430	8614947
Jul.14	sommer 14	10207971	7848456
aug.14	sommer 14	9815623	8299072
sep.14		10552424	8794489
okt.14		11869710	10625258
nov.14		13123292	11649233
des.14	winter 14	14406368	13394532
jan.15	winter 15	14768029	13590860
feb.15	winter 15	12871304	12125801
mar.15		13175526	12303604
apr.15		11013423	10472096
mai.15		10928296	10006396
jun.15	sommer 15	11090433	9227463
Jul.15	sommer 15	10192871	9051738
aug.15	sommer 15	10728859	8962392
sep.15		11165349	9117359
okt.15		12013395	10723378
nov.15		13128014	11796800
des.15	winter 15	13945378	13015611
jan.16	winter 16	16376633	15079852
feb.16	winter 16	14087559	13111466
mar.16		14373398	12681362
apr.16		11705742	11039994
mai.16		11308995	9671745
jun.16	sommer 16	11029456	8657385
Jul.16	sommer 16	10352549	8512738
aug.16	sommer 16	10386954	8894729
sep.16		10553558	8661578
okt.16		12080336	10985357
nov.16		13166688	12713894
des.16	winter 16	14109572	13111405
jan.17	winter 17	15311124	13902816
feb.17	winter 17	13156170	12614372
mar.17		12811993	12841573
apr.17		11537845	11072285
mai.17		11236769	9920138
jun.17	sommer 17	11067751	9106954
Jul.17	sommer 17	10624134	8619825
aug.17	sommer 17	11111612	9044839
sep.17		11358314	9249859
okt.17		12429055	10989636
nov.17		13742891	12631455
des.17	winter 17	14865498	14094925
jan.18	winter 18	15628754	14523948
feb.18	winter 18	14795890	13422840
mar.18		14075834	14163241
apr.18		10546763	11202999



mai.18	10257894	9789501
jun.18 sommer 18	9681209	8832156
jul.18 sommer 18	9364253	8389253
aug.18 sommer 18	10544295	8988447
sep.18	11197753	9734610
okt.18	13281221	11616629
nov.18	13665597	12169667
des.18 vinter 18	13805512	13862497
jan.19 vinter 19	14706643	14564611
feb.19 vinter 19	11745180	12367084
mar.19	11304993	13014522
apr.19	9995493	10562622
mai.19	9810046	10117132
jun.19 sommer 19	9469546	9221156
jul.19 sommer 19	9790417	8634674
aug.19 sommer 19	10101797	8725535
sep.19	10949275	9381003
okt.19	11525716	11472317
nov.19	12867059	13041161
des.19 vinter 19	12368487	13576723
jan.20 vinter 20	13336427	13457277
feb.20 vinter 20	12933653	12793903
mar.20	14236427	13098803
apr.20	12588650	11015568
mai.20	12107905	10263555
jun.20 sommer 20	10572062	8911482
jul.20 sommer 20	11247123	9000049
aug.20 sommer 20	11567229	8982007
sep.20	12048431	9510272
okt.20	13913218	11193867
nov.20	13431291	11978171
des.20 vinter 20	16218799	13524123
jan.21 vinter 21	17451898	15587894
feb.21 vinter 21	14411581	13961083
mar.21	13789715	13168497
apr.21	12427140	11614941
mai.21	12079885	10647229
jun.21 sommer 21	11426467	9133819
jul.21 sommer 21	11050841	8815496
aug.21 sommer 21	10398598	9215049
sep.21	11234852	9490669
okt.21	12359480	11099817
nov.21	14420057	12410029
des.21 vinter 21	16044237	14364401
jan.22 vinter 22	15079225	13864041
feb.22 vinter 22	12949406	12502840
mar.22	14614698	12492129
apr.22	11140841	11009581
mai.22	10783817	10197629
jun.22 sommer 22	11479725	9259063
jul.22 sommer 22	10663899	9226118
aug.22 sommer 22	10462503	9153324
sep.22	8578987	9271416
okt.22	11018540	10894046
nov.22	14326776	11599769
des.22 vinter 22	14856524	13951911

08307: Produksjon, import, eksport og forbruk av elektrisk kraft (GWh), etter år og statistikkvariabel

<https://www.ssb.no/statbank/table/08307/tableViewLayout1/>



Produksjon i alt:
Magne Holstad, Statistisk sentralbyrå
+47 409 02 342
gnh@ssb.no

Thomas Aanensen, Statistisk sentralbyrå
+47 40 90 23 48
tre@ssb.no

Måleenhet:

Produksjon i alt:

GWh

Import:

GWh

Eksport:

GWh

Målemetode:

Produksjon i alt:

Forløp (periodesum)

Import:

Forløp (periodesum)

Eksport:

Forløp (periodesum)

Referansetid:

Produksjon i alt

Hele kalenderåret

Import

Hele kalenderåret

Eksport

Hele kalenderåret

Offisiell statistikk

Database:
Ekstern PRODUKSJON

Intern referansekode:
ProdTotal



Full firmarapport (03.02.2023)

CONMODO AS

Firmainformasjon

Status	Aktivt
Organisasjonsnr	928214974 MVA
Selskapsnavn	CONMODO AS
Organisasjonsform	Aksjeselskap (AS)
Stiftelsesdato	02.01.1975
Registreringsdato	12.03.1995
Registrert i	Foretaksregisteret (Brønnøysund), Merverdiavgiftsmanntallet (Brønnøysund)
Bransje	95.120 Reparasjon av kommunikasjonsutstyr
Kontaktperson	DAGL Terje Torkildsen
E-post	kundeservice@conmodo.com
Internett	www.conmodo.com
Telefon	815 33 667
Mobiltelefon	815 33 667
Faks	62 96 21 00
Antall ansatte	66
Aksjekapital	600 000
Forretningsadresse	Industrivegen 10, 2100 SKARNES Sør-Odal i INNLANDET
Postadresse	Industrivegen 10, 2100 SKARNES
Underavdeling(er)	3 foretak - se pkt 2 roller og nettverk

Regnskapsanalyse

Sannsynlighet for konkurs (rating)

Denne modellen baserer seg på firmaets regnskapstall, aksjonærer/eiere, roller og styreinformasjon, panteheftelser, betalingsanmerkninger med mer og kan ikke ene og alene si om et firma er på vei til å gå konkurs. Derimot gir den en meget god indikasjon på selskapets betalingsevne og tilstand. Proff® Forvalt tar forbehold om feil i regnskapstallene, som medfører at ratingen ikke blir korrekt.

Gjeldende rating



Proff Forvalt rating
C - Høy risiko

Betydelig risiko knyttet til seg. Selskapet vil i utgangspunktet være betydelig mer eksponert i nedgang enn foretak med A og B-rating. Dersom en får betryggende informasjon om inntjeningssevne og betjeningssevne, er det fremdeles mulig å yte kreditt.

Historisk rating



Kredittkommentar basert på tall fra normalregnskap

Evnen til å gjøre opp for seg ved forfall er moderat, og inntjeningen bedrer heller ikke dette forholdet. Når soliditeten også er svak tilsier det en høy kredittrisiko. Eventuell kreditt må baseres på tilleggsopplysninger, mer langsigte vurderinger eller ikke-økonomiske forhold.

Likviditetsgrad

Tilfredsst. (1)



Ikke tilfredsst.

Kommentar

Dette er et mål på hvor mye kortsiktige midler foretaket har i forhold til forpliktelsene selskapet har på samme tidshorisont. Kortsiktig gjeld er forpliktelser som forfaller innen ett år, mens omløpsmidler er midler i foretaket som kan likvideres innen ett år.

Lønnsomhet

Svak (1.5%)



Meg ikke god tilfredsst.

Kommentar

Totalkapitalrentabiliteten i et foretak er et mål på avkastningen på selve eiendelene. Et viktig nøkkeltall ved lønnsomhetsberegning. Et rimelig nivå er 10 - 15%, men bør ligge over det selskapet betaler for sine lån.

Soliditet

Svak (9%)



Meg ikke god tilfredsst.

Kommentar

Hvis sum egenkapital < 100 000,- anses soliditeten uansett for å være svak. Egenkapitalandelen viser hvor stor andel av eiendelene som er finansiert med egenkapitalen.

Beregningsmodell:

$$\frac{SOM}{SKG} = \text{Likviditetsgrad 1}$$

SOM: Sum omløpsmidler
SKG: Sum kortsiktig gjeld

Beregningsmodell:

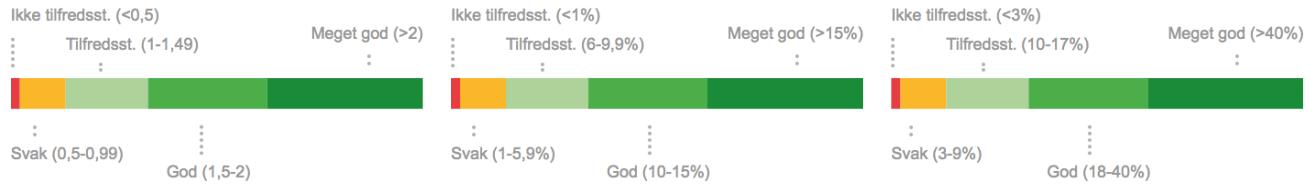
$$\frac{(ORS + FK) * 100}{(SGE(x-1) + SGE(x)) / 2} = \text{Lønnsomhet}$$

ORS: Ordinært resultat før skattekostnad
FK: Sum finanskostnader
SGE(x-1): Sum gjeld og egenkapital i år(x-1)
SGE(x): Sum gjeld og egenkapital i år(x)

Beregningsmodell:

$$\frac{SEK * 100}{SGE} = \text{Soliditet}$$

SEK: Sum egenkapital
SGE: Sum egenkapital og gjeld



Lønnsomhetsanalyse	2017	2018	2019	2020	2021	
Lønnsomhet (Totalkap. rentabilitet i %)	-11,2	6,3	-17,5	-7,3	1,5	▲
Resultat av driften i %	-3,3	1,3	-7,3	-1,8	0,4	▲
Kapitalens omløpshastighet	3,66	4,19	2,53	4,47	2,97	▼
Bruttofortjeneste i %	47	47	58	24	23	=
Overskuddsgrad i %	-3	2	-7	-2	1	▲
Egenkapital rentabilitet før skatt i %	-70	14	-73	-93	13	▲
Egenkapital rentabilitet etter skatt i %	-54	-7	-83	-93	13	▲
Omsetning/ansatt (hele 1000)	1 499	1 271	1 011	3 122	3 007	=
Omsetning/lønnskrone	3,73	3,03	2,22	6,80	6,24	▼

Likviditetsanalyse	2017	2018	2019	2020	2021	
Likviditetsgrad I	1,16	1,21	0,44	1,10	1,00	▼
Likviditetsgrad II	0,96	1,06	0,40	1,03	0,94	▼
Likviditetsgrad III	0	0,34	0,06	0,20	0,24	▲
Varelagerets omløpshastighet	18,40	40,03	26,83	75,11	95,24	▲
Lagertid i ant. dager	20	9	13	5	4	▲
Arbeidskapital	3 681	2 641	-16 730	3 771	97	▼

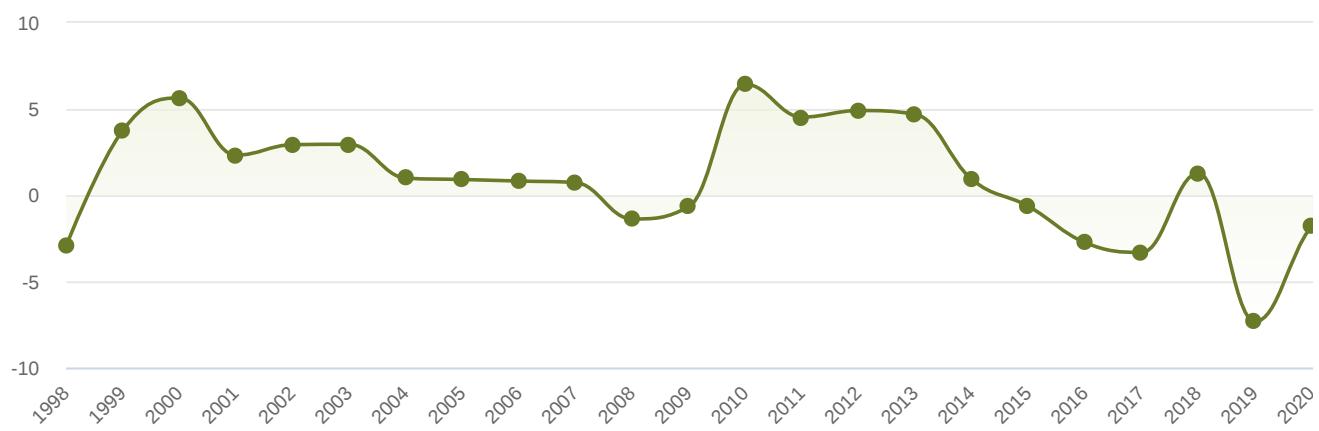
Soliditetsanalyse	2017	2018	2019	2020	2021	
Egenkapitalandel i %	18,5	42,6	13,7	7,5	9,2	▲
Egenkapitalandel av omsetning i %	5	8	6	2	3	▲
Rentedekningsgrad	-6,7	2,8	-10,6	-5,2	3,2	▲
Finansieringsgrad I	0,8	0,8	4,5	0,9	1,0	▼
Langsiktig lagerfinansiering i %	82	143	-1 382	142	5	▼
Gjeldsgrad	4,4	1,4	6,3	12,3	9,9	▲
Kortsiktig gjeldsandel i %	56	47	86	43	38	▲
Langsiktig gjeldsandel i %	25,1	9,9	0	49,0	52,7	▼

Grafisk fremstilling av nøkkeltall fra regnskapsanalyse

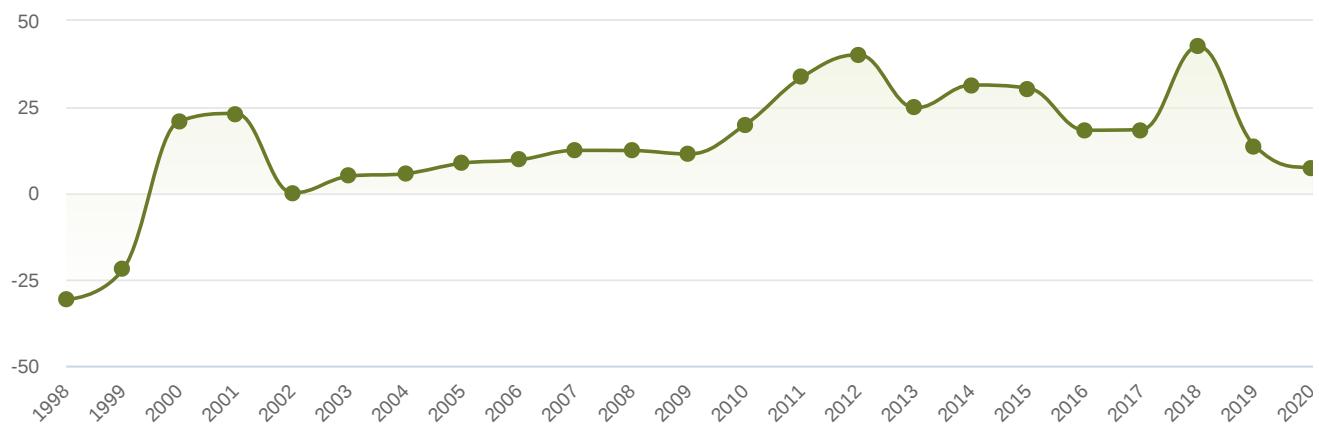
Lønnsomhet



Resultat av driften i %



Egenkapitalandel



Flere grafiske fremstillinger kan hentes på forvalt.no.

Roller og nettverk

Roller

Rolle	Type	Navn	F. dato
Daglig leder		Terje Torkildsen	1962
Styrets leder		Rune Brandstadmoen	1957
Styremedlem	Ansatterrepresentant	Heidi Kristine Paulsen	1964
Styremedlem		Johnny Glenn Liverød	1966
Styremedlem		Kristin Margareth Jensen	1971
Revisor		ØSTLANDSKE REVISORER AS	982743966

Signatur

To styremedlemmer i fellesskap.

Underavdelinger

En underavdeling er et avdelingskontor; dvs ikke en egen juridisk enhet.

Bedriftsnr	Selskapsnavn	Postnr/Sted
923116176	CONMODO AS AVD KONGSBERG	3611 KONGSBERG
919036370	CONMODO AS AVD OSLO	0155 OSLO
971907215	CONMODO AS AVD SKARNES	2100 SKARNES

Aksjonærliste

Kilde: Skatteetaten 31.12.2021

Navn	Ant aksjer	Andel
IMAGO GROUP AS	600,000	100,00 %

Konsernrelasjoner

Organisasjonsnr	Navn	Andel
989210092	Imago Invest AS	
982068681	Imago Group AS	85%
996956571	Bestvalue AS	100%
985386226	Søndre Kullerød 4b AS	100%
911550636	Loop Tackle AS	100%
997243811	Svensk Eiendom AS	100%

Organisasjonsnr	Navn	Andel
967981397	Arne Andresen AS	52.5%
983594565	Deltasoft AS	100%
928214974	Conmodo AS	100%
918752188	Conmodo Walkin AS	100%
982716616	Com2gether AS	91%
986520171	Stjørdal Sportsfiskesenter A/S	70.18%

Regnskapstall

Alle beløp er oppgitt i hele 1000

RESULTATREGNSKAP	2017	2018	2019	2020	2021
Konsernregnskap	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Startdato	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021
Avslutningsdato	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Valutakode	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
Valutakode	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
Sum salgsinntekter	157 391	139 833	78 220	262 577	237 572
Annен driftsinntekt	0		-353	-288	0
Sum driftsinntekter	157 391	139 833	77 867	262 289	237 572 ▼
Varekostnad	83 060	74 172	32 488	199 416	181 816 ▲
Endr. behold. varer under tilvirk./ferdige	0				
Beholdningsendringer	0				
Lønnskostnader	42 183	46 155	35 058	38 564	38 071 =
Herav kun lønn	36 023	36 739	30 423	33 447	32 796
Pensjonskostnader	635	635	1 044	1 148	1 180
Avskriving varige driftsmidler/im. eiend.	2 496	1 141	809	1 169	1 960
Nedskriving av driftsmidler/im. eiend.				1 875	0
Andre driftskostnader	34 874	16 581	15 222	26 004	14 745
Sum driftskostnader	162 612	138 049	83 578	267 027	236 591 ▲
Driftsresultat	-5 221	1 784	-5 710	-4 738	981 ▲
Inntekt på investering i datterselskap	0				
Inntekt på invest. annet foretak i sm konsern	0				
Inntekt på invest. i tilknyttet selskap	0				
Renteinnt. fra foretak samme konsern			159		
Sum annen renteinntekt	10	10	5	6	33
Sum annen finansinntekt	395	321	162	475	206
Sum finansinntekter	405	331	326	481	238 ▼
Verdiendr. markedsbas. fin.omløpsmidl.	0				
Renter til konsern	412	232			
Sum annen rentekostnad	8	188	289	62	117
Andre finanskostnader	296	346	220	759	264
Sum annen finanskostnad	296	346	220	759	264

RESULTATREGNSKAP	2017	2018	2019	2020	2021
Sum finanskostnader	716	766	509	821	381
Netto finans	-311	-435	-184	-340	-143
Ordinært resultat før skattekostnad	-5 532	1 349	-5 894	-5 078	838
Skattekostnad på ordinært resultat	-1 236	2 036	838	0	0
Ordinært resultat	-4 296	-687	-6 732	-5 078	838
Netto ekstraordinære poster	0				
Skattekostnad på ekstraordinært resultat	0				
Årsresultat	-4 296	-687	-6 732	-5 078	838
		0	0	0	0
Utbytte		0	0	0	0
Mottatt konsernbidrag		2 559	0	0	0
		0	0	0	0
Overføringer til/fra annen egenkapital	-4 296	-3 245	-6 723	0	0
Udekket tap		0	-8	-5 078	838
Sum overføringer og disponeringer	-4 296	-687	-6 732	-5 078	838

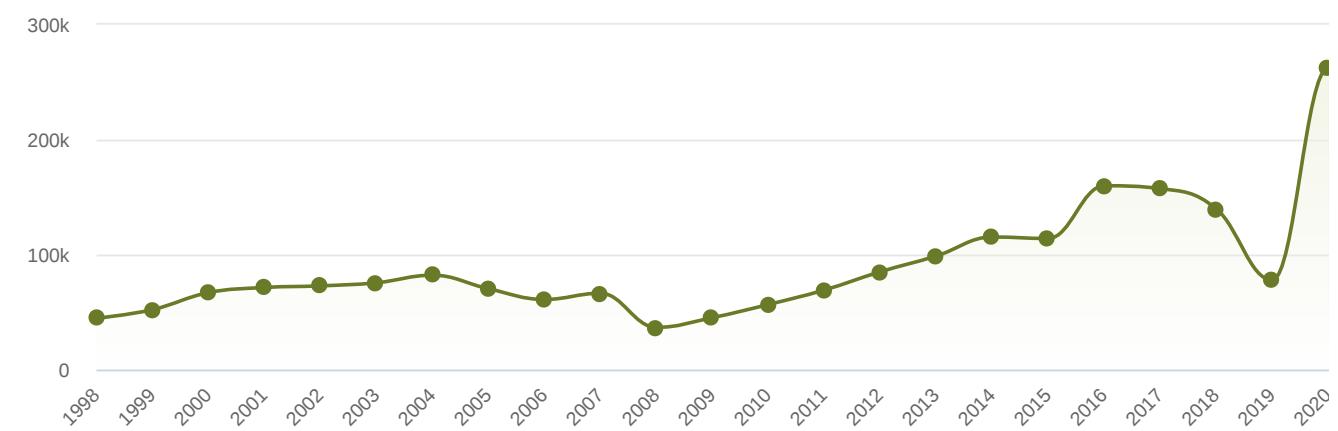
BALANSEREGNSKAP	2017	2018	2019	2020	2021
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Forskning og utvikling	699	107	1 605	1 814	2 071
Utsatt skattefordel	2 109	838	0	0	0
Sum immaterielle anleggsmidler	2 808	945	1 605	1 814	2 071
Driftsløsøre/inventar/verktøy/biler	1 217	876	2 029	1 589	1 084
Sum varige driftsmidler	1 217	876	2 029	1 589	1 084
Aksjer/Investeringer i datterselskap	9 665	9 665	9 665	9 665	9 665
Lån til foretak i samme konsern			8 157	29 943	34 705
Sum finansielle anleggsmidler	9 665	9 665	17 821	39 607	44 369
Sum anleggsmidler	13 690	11 485	21 455	43 011	47 524
Sum varer	4 515	1 853	1 211	2 655	1 909
Sum varelager	4 515	1 853	1 211	2 655	1 909
Kundefordringer	15 752	7 250	9 897	29 049	20 513
Andre fordringer	1 663	1 957	347	854	90
Konsernfordringer	4 277		0		
Sum fordringer	21 692	9 208	10 244	29 903	20 603
Sum investeringer	0				
Bankinnskudd, kontanter o.l.	0	4 353	1 682	7 187	6 993

BALANSEREGNSKAP	2017	2018	2019	2020	2021
Sum Bankinnskudd, kontanter o.l.	4 353	1 682	7 187	6 993	
Sum omløpsmidler	26 207	15 413	13 137	39 745	29 505 ▼
Sum eiendeler	39 897	26 898	34 592	82 755	77 029 ▼
EGENKAPITAL OG GJELD:					
Aksjekapital/Selskapskapital	600	600	600	600	600
Annen innskutt egenkapital	4 133	4 133	4 133	10 706	10 706
Sum innskutt egenkapital	4 733	4 733	4 733	11 306	11 306
Annen egenkapital	2 638	6 723	0		
Udekket tap			-8	-5 086	-4 248
Sum opptjent egenkapital	2 638	6 723	-8	-5 086	-4 248
Sum egenkapital	7 371	11 457	4 725	6 219	7 058 ▲
GJELD					
Sum avsetninger til forpliktelser	0				
Langsiktig konserngjeld	10 000			40 563	40 563
Annen langsiktig gjeld		2 669	0		
Sum annen langsiktig gjeld	0	2 669	0		
Sum langsiktig gjeld	10 000	2 669	0	40 563	40 563 =
Gjeld til kredittinstitusjoner			7 643	0	0
Leverandørgjeld	8 556	2 638	4 010	16 271	5 107
Betalbar skatt	0				
Skyldige offentlige utgifter	3 853	2 419	1 718	5 488	5 187
Kortsiktig konserngjeld	5 107		12 209	409	
Annen kortsiktig gjeld	5 009	7 715	4 287	13 805	19 114
Sum kortsiktig gjeld	22 525	12 772	29 867	35 973	29 408 ▲
Sum gjeld	32 525	15 442	29 867	76 536	69 971 ▲
Sum egenkapital og gjeld	39 897	26 898	34 592	82 755	77 029
Garantistillelser					996
EKSPORT	2017	2018	2019	2020	2021
Valutakode	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
Valutakode	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
Eksport Norden	34 495				
Eksport øvrige land	11 501				
Sum eksport	45 996				
ØVRIG INFORMASJON	2017	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk	93,00	92,00		73,00	74,00

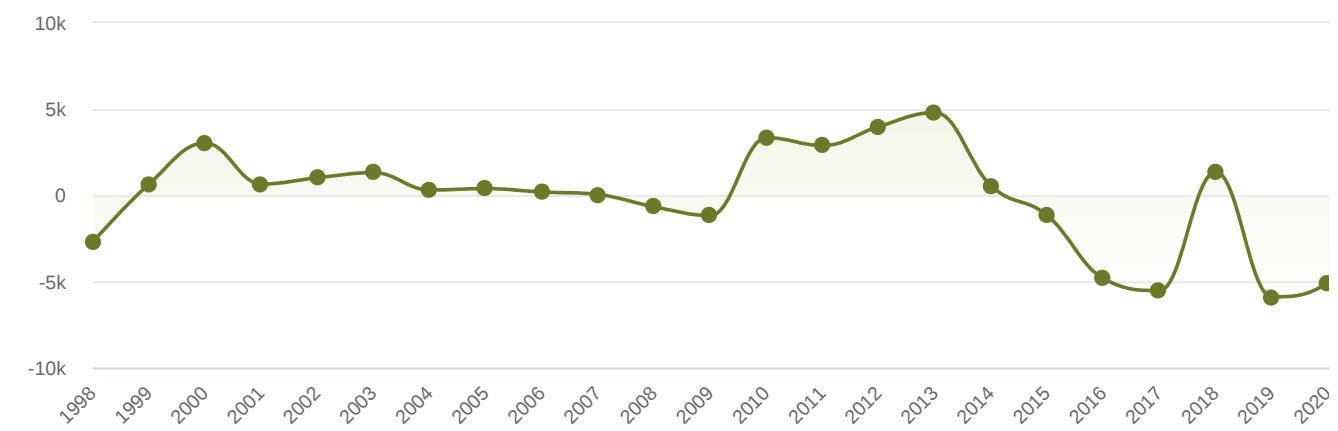
ØVRIG INFORMASJON	2017	2018	2019	2020	2021
Ansatte	105	110	77	84	79
Lederlønn	1 700	1 576	1 645	1 153	1 396
Leder pensjonskostnad	30				
Leder annen godtgjørelse	143				
Opsjoner/bonuser	J				
Revisjonshonorar	142	146	99	98	94
Annet revisjonshonorar	21	25	8	8	10

Grafisk fremstilling av resultatregnskap

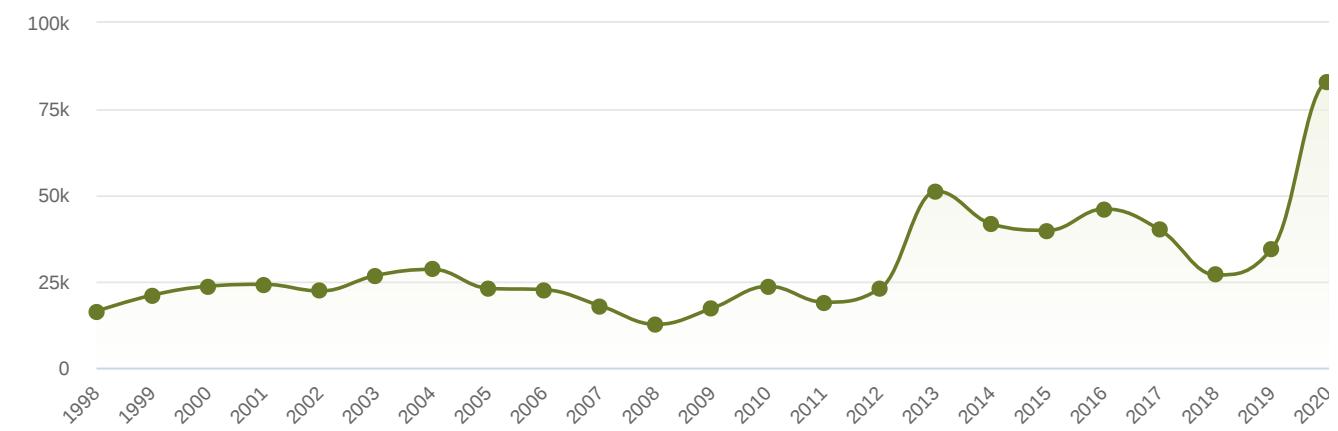
Sum driftsinntekter



Ordinært resultat før skatt



Sum eiendeler



Flerere grafiske fremstillinger kan hentes på forvalt.no.

Revisors kommentarer og styrets beretning

2000-regnskap

- Egenkapital mindre enn 50% av aksjekapital (Kilde: Styret)

1998-regnskap

- Selskapets drift er avhengig av vesentlig resultatforbedring, kapitaltilførsel, etc. (Kilde: Revisor)

Panteheftelser

Frivillig pant

Antall: 3

Type	Kreditor	Dato	Beløp i 1000
Pant i driftstilbehør	SPAREBANK 1 BV	25.02.2020	2 000
Factoringavtale	SPAREBANK 1 BV	25.02.2020	2 000
Pant i varelager	SPAREBANK 1 BV	25.02.2020	2 000

Tvungen pant

Antall: 0

Andre tinglysninger

Antall: 0

Betalingsanmerkninger

Antall: Ukjent, krever bestilling

Kunngjøringer

Det finnes 52 kunngjøringer for dette organisasjonsnummeret.

12.07.2022	Godkjente årsregnskap
23.09.2021	Godkjente årsregnskap
12.10.2020	Godkjente årsregnskap
28.08.2020	Endring av daglig leder
01.01.2020	Endring av forretningsadresse
07.08.2019	Godkjente årsregnskap
01.02.2019	Endring av styre
01.02.2019	Endring av revisor
14.12.2018	Endring av styre
12.06.2018	Endring av vedtektsdato
12.06.2018	Endring av styre
12.04.2018	Endring av styre
22.03.2018	Godkjente årsregnskap
05.09.2017	Endring av revisor
17.06.2017	Godkjente årsregnskap
04.11.2016	Endring av styre
16.07.2016	Godkjente årsregnskap
11.02.2016	Endring av styre
25.01.2016	Endring av firma
25.01.2016	Endring av vedtektsdato
23.09.2015	Godkjente årsregnskap
23.06.2015	Endring av styre
03.11.2014	Endring av styre
04.09.2014	Godkjente årsregnskap
24.06.2014	Endring av styre
31.10.2013	Endring av styre
28.08.2013	Godkjente årsregnskap
16.04.2012	Godkjente årsregnskap
09.01.2012	Endring av styre
26.05.2011	Godkjente årsregnskap
19.02.2011	Rettelse av forretningsadresse
14.12.2010	Endring av forretningsadresse
03.05.2010	Godkjente årsregnskap
14.04.2010	Endring av styre

27.10.2009	Endring av forretningsadresse
26.05.2009	Godkjente årsregnskap
07.04.2009	Endring av styre
27.09.2008	Endring av signatur
27.09.2008	Endring av revisor
27.09.2008	Endring av daglig leder
14.07.2008	Godkjente årsregnskap
15.04.2008	Endring av vedtektsdato
15.04.2008	Endring av firma
15.04.2008	Endring av styre
15.08.2007	Godkjente årsregnskap
03.08.2005	Godkjente årsregnskap
31.03.2004	Godkjente årsregnskap
19.03.2003	Endring av daglig leder
13.03.2003	Godkjente årsregnskap
26.07.2002	Godkjente årsregnskap
14.06.2001	Godkjente årsregnskap
11.07.2000	Godkjente årsregnskap

Se forvalt.no for kunngjøringsdetaljer.

Statistikk

Omsetning innen 95.120 Reparasjon av kommunikasjonsutstyr

CONMODO AS er målt i omsetning den største bedriften i denne bransjen med NOK 237 572 000 av totalt 651 selskap.

Antall ansatte innen 95.120 Reparasjon av kommunikasjonsutstyr

CONMODO AS er målt i antall ansatte den største bedriften i denne bransjen med 66 ansatte av totalt 651 selskap.

CONMODO AS i forhold til det lokale næringslivet

Sør-Odal

CONMODO AS er målt i omsetning nr. 2 i Sør-Odal av totalt 484 selskap som har levert regnskap.

CONMODO AS er målt i antall ansatte nr. 11 i Sør-Odal av totalt 216 selskap med mer enn 1 ansatt.

INNLANDET

CONMODO AS er målt i omsetning nr. 216 i INNLANDET av totalt 29 707 selskap som har levert regnskap.

CONMODO AS er målt i antall ansatte nr. 702 i INNLANDET av totalt 13 760 selskap med mer enn 1 ansatt.

*Alle statistikker er basert på siste innleverte regnskap for alle aktive og innleveringspliktige foretak.

Proff Forvalt kan bistå med ytterligere analyser, ta kontakt med oss for avtale:

Adresse: Langkaia 1, 0150 Oslo.

Telefon 21 51 66 02.

Internett: forvalt.no E-post: forvalt@proff.no

VEDLEGG 7

KONKURRENTANALYSE

Orgnr:	917973318	917723559	998696429	916021224	GJENNOMSNITT	928214974	
Bedrift:	CARE1 AS	MOBILVERKSTEDET AS	DOKTOR MOBIL AS	TKI SERVICE AS		CONMODO AS	DIFFERANSE
Lønnsomhetsanalyse							
	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Lønnsomhet (Totalkap. rentabilitet i %)	5,0	1,7	5,8	0,7	3,3	1,5	-1,8
Resultat av driften i %	1,2	0,8	3,5	0,2	1,4	0,4	-1,0
Kapitalens omløphastighet	4,03	2,02	1,67	3,05	2,7	2,97	0,3
Bruttofortjeneste i %	19	70	76	48	53,3	23	-30,3
Egenkapital rentabilitet før skatt i %	27	5	12	2	11,5	13	1,5
Egenkapital rentabilitet etter skatt i %	21	4	12	1	9,5	13	3,5
Likviditetsanalyse							
	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Likviditetgrad I	1,17	1,35	2,12	2,19	1,7	1,00	-0,7
Likviditetgrad II	1,10	1,10	0,7	1,72	1,2	0,94	-0,2
Likviditetgrad III	0,46	1,01	0,51	1,59	0,9	0,24	-0,7
Varelagerets omløphastighet	89,26	2,67	0,92	9,88	25,7	95,24	69,6
Lagertid i ant. dager	4	135	393	36	142,0	4	-138,0
Arbeidskapital	2 671	896	1 286	347	1 300,0	97	-1 203,0
Soliditetsanalyse							
	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Egenkapitalandel i %	22,1	26,9	32,8	54,4	34,0	9,2	-24,9
Egenkapitalandel av omsetning i %	4	16	17	13	12,5	3	-9,5
Rentedekningsgrad	5,3		2,1		1,8	3,2	1,4
Finansieringsgrad I	0,4	0,0	0,5	0,0	0,2	1,0	0,8
Gjeldsgrad	3,5	2,7	2,1	0,8	2,3	9,9	7,6
Kortsiktig gjeldsandel i %	78	73	32	46	57,3	38	-19,3
Langsiktig gjeldsandel i %	0,0	0,0	34,8	0,0	8,7	52,7	44,0
Antall ansatte	13	4	5	3	6,25	66	59,8
Omsetning	109 691	5 847	6 885	2 640	31 266	237 572	206 306
Fylke	VIKEN	VESTFOLD OG TELEMARK	OSLO	INNLANDET	-	INNLANDET	-

Vi valgte å gjøre en konkurrentanalyse fordi det er store forskjeller på nøkkeltallene vi skal igjennom mellom bransjer. Vi tar derfor utgangspunkt i konkurrenters nøkkeltall.

Konkurrentanalysen er gjort ved å velge ut Conmodo's 4 største konkurrenter ut ifra omsetning, landsdel og bransjekode (95.120 Reparasjon av kommunikasjonsutstyr). Vi har kun tatt utgangspunkt i disse 4 selskapene.

Vedlegg 8 – figur

Denne figuren er tatt ut fra Proff Forvalt sin fulle firmarapport om Commodo AS og viser deres totalkapitalrentabilitet opp igjennom årene.



Vedlegg 9 - Likviditetsanalyse

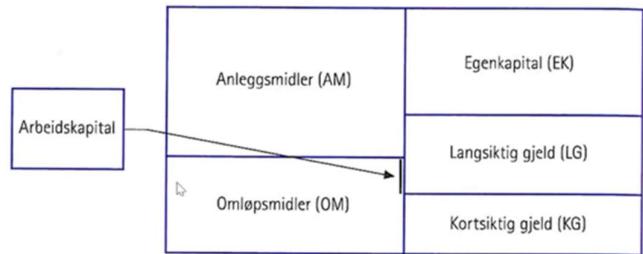
Ut ifra denne figuren kan vi beskrive balanseligningen med utgangspunkt i arbeidskapital.

$$\text{Eiendeler} = \text{Egenkapital} + \text{Gjeld}$$

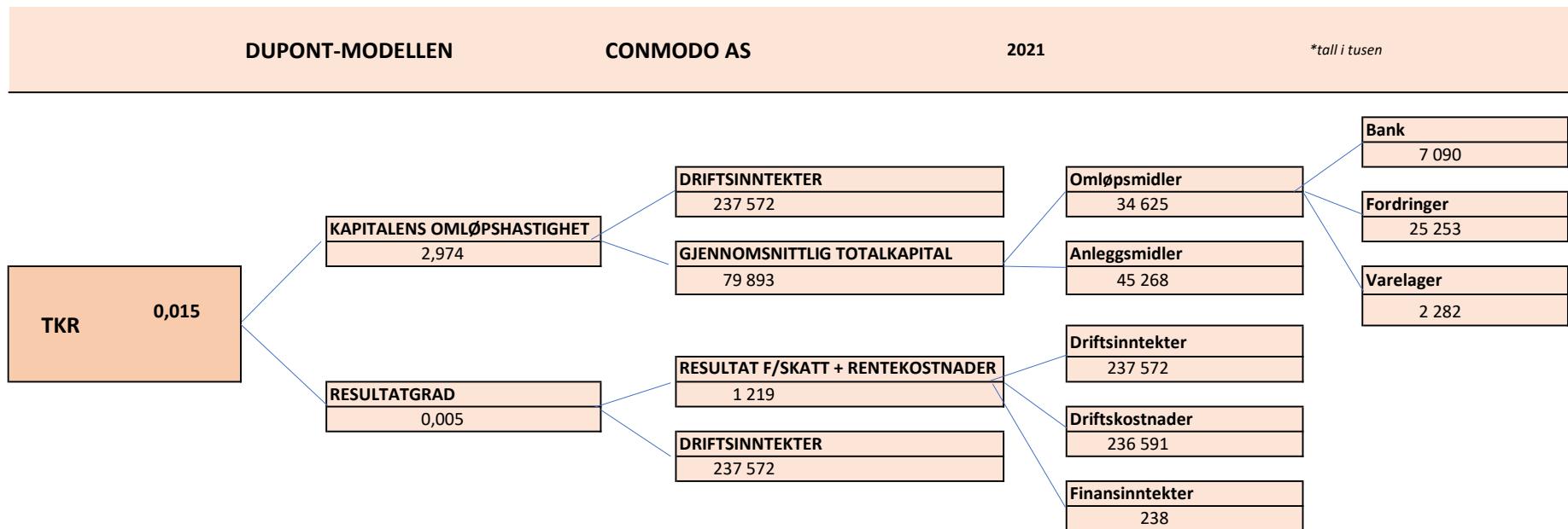
$$\text{AM} + \text{OM} = \text{EK} + \text{LG} + \text{KG}$$

Gjør vi om på denne får vi:

$$\text{OM} - \text{KG} = \text{EK} + \text{LG} - \text{AM}$$

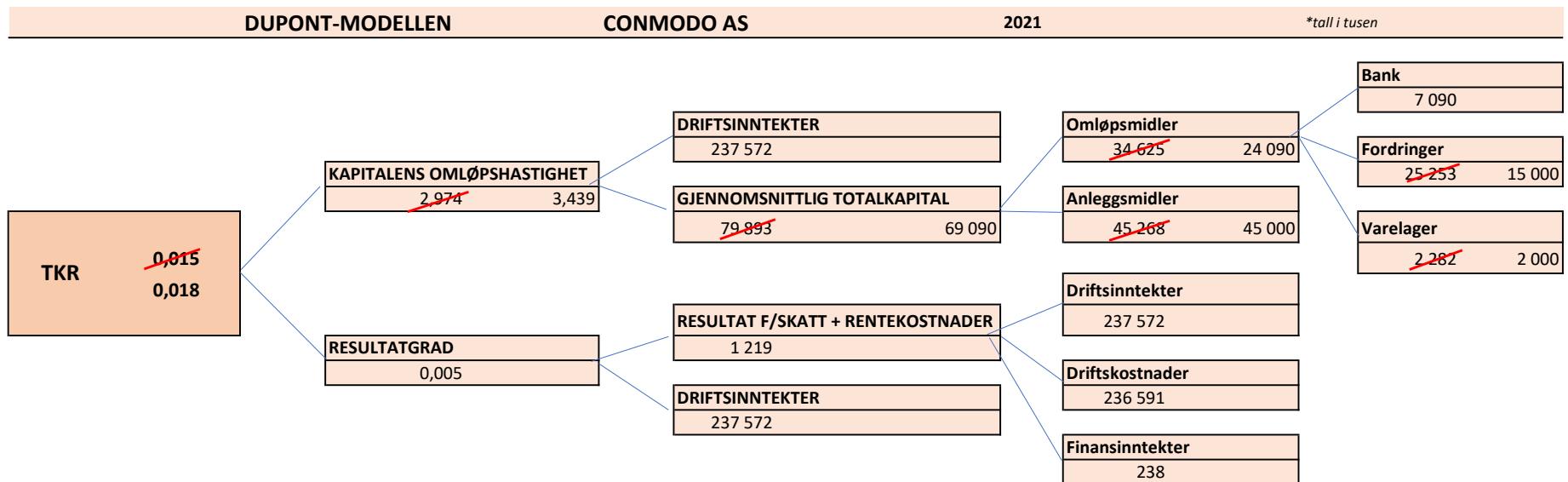


VEDLEGG 10



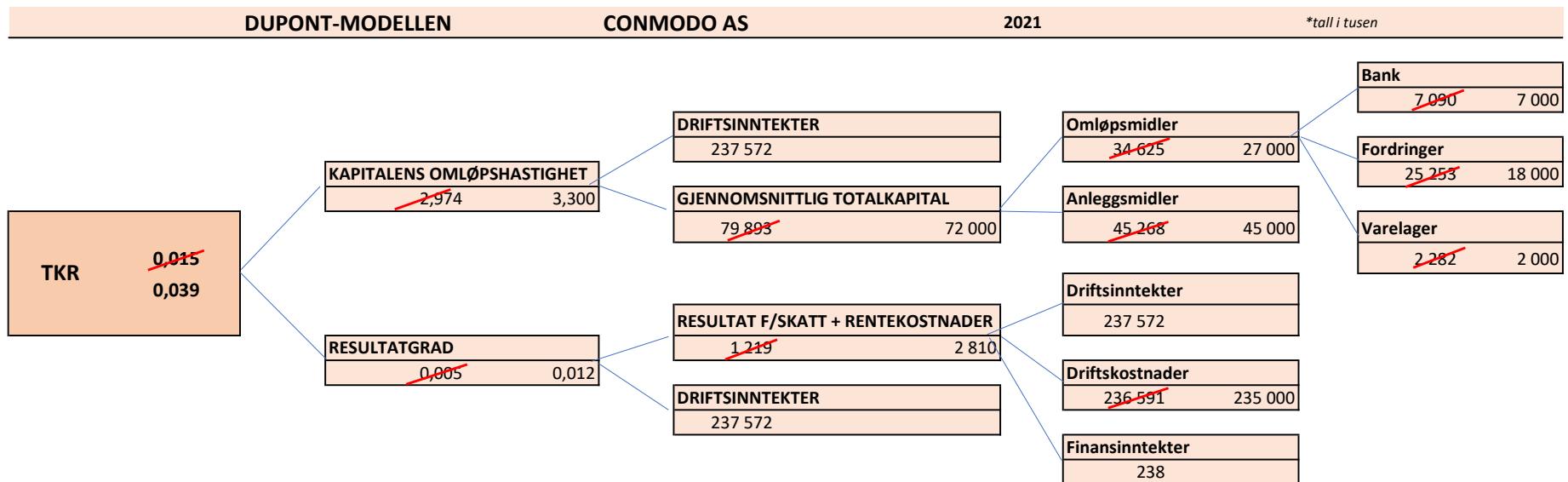
* ALLE BALANSETALL ER GJENNOMSNITT FOR ÅRET

VEDLEGG 11



* ALLE BALANSETALL ER GJENNOMSNITT FOR ÅRET

VEDLEGG 12



* ALLE BALANSETALL ER GJENNOMSNITT FOR ÅRET

VEDLEGG 13

CCC - KONTANTKONVERTERINGSSYKLUS

CONMODO AS	2018	2019	2020	2021
A: Gjennomsnittlig lagringstid	15,67	17,21	3,54	4,58
B: Gjennomsnittlig kredittid kunder	24,02	32,15	21,68	30,46
C: Gjennomsnittlig kredittid leverandører	22,85	30,48	14,74	17,24
CCC = A + B - C	16,83	18,88	10,48	17,80

KONKURRENTER 2021	Care1 AS	Mobilverkstedet AS	Doktor Mobil AS	TKI Service AS
A: Gjennomsnittlig lagringstid	2,52	129,77	306,77	37,60
B: Gjennomsnittlig kredittid kunder	36,83	9,84	4,79	3,04
C: Gjennomsnittlig kredittid leverandører	42,28	-0,49	56,92	6,12
CCC = A + B - C	-2,93	140,10	254,64	34,52

Gjennomsnitt konkurrenter	2021
A: Gjennomsnittlig lagringstid	119,17
B: Gjennomsnittlig kredittid kunder	13,63
C: Gjennomsnittlig kredittid leverandører	26,21
CCC = A + B - C	106,58

Vedlegg 14

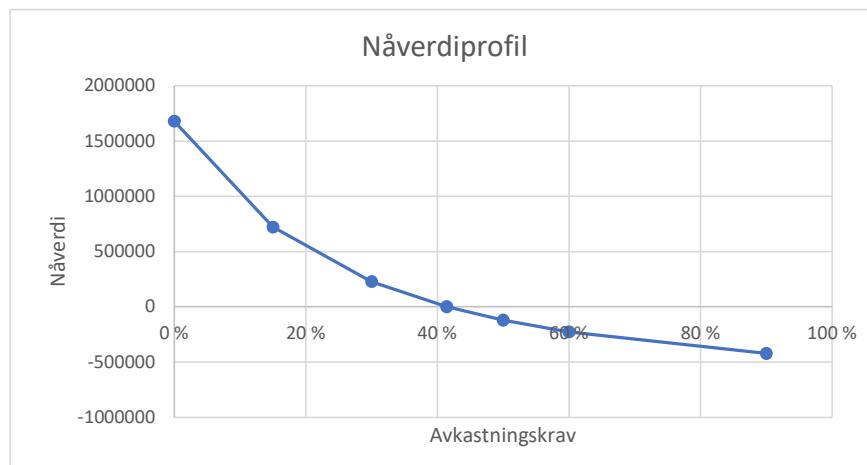
Selskapet X A/S - investering i kompetanseutvikling og teknologi

- SATSING PÅ BÆREKRAFT OG FORNYBARENERGI GJENNOM EN SERVICEPAKKE

Avksatningskrav EK	15,00 %
Nåverdi etter EK metode	kr 721 507,80
Internrente	41 %

Inntekter	1 800 000	1 944 000	2 099 520	2 267 482	2 448 880
Kostnader (betalbare)	65 %	65 %	65 %	55 %	55 %
Skatt	22 %				
Levetid (år)	5				
Avskrivninger (lineære)	360 000				
Arbeidskapital (AK)	10 %				
Investering	1 800 000				
Restverdi					
Seriellån	1 200 000	960 000	720 000	480 000	240 000
Løpetid (år)	5				
Avdrag	240 000				
Rente	6 %				

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		1 800 000	1 944 000	2 099 520	2 267 482	2 448 880
Betalbare kostnader		-1 170 000	-1 263 600	-1 364 688	-1 247 115	-1 346 884
Avskrivninger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter		-72 000	-57 600	-43 200	-28 800	-14 400
Resultat før skatt	0	198 000	262 800	331 632	631 567	727 596
Skatt	0	-43 560	-57 816	-72 959	-138 945	-160 071
Resultat etter skatt	0	154 440	204 984	258 673	492 622	567 525
Avskrivninger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-180 000	-14 400	-15 552	-16 796	-18 140	244 888
Lån og avdrag	1 200 000	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000
KS for egenkapitalmetoden	-780 000	260 040	309 432	361 877	594 482	932 413



Vedlegg 15

Kalkyle - pris for servicepakke	Beløp
Servicetekniker, 1 time	410,26
Sosiale kostnader, ink kurs	247,38
Reise ink aga	300,00
Evt materiell	80,00
Sum kostnader	1 037,64
Påslag	549,95
PRIS	1 587,59

<i>Bilgodtgjørelse, reise</i>
<i>Sats</i>
<i>Skattefri sats fra Skatteetaten</i>
<i>Avgiftspliktig</i>
<i>KM</i>
<i>Beløp</i>
<i>AGA</i>
<i>Beløp for 70 km</i>

<u>4,10</u>
3,50
0,60
<u>70,00</u>
<u>287,00</u>
5,92
<u>292,92</u>

Vedlegg 16

SCENARIO - MED LÅN FRA INNOVASJON NORGE

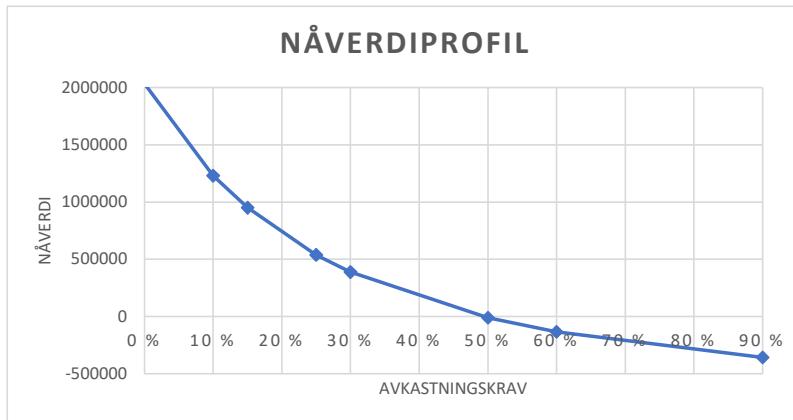
- SATSING PÅ BÆREKRAFT OG FORNYBARENERGI GJENNOM EN SERVICEPAKKE

Avksatningskrav EK	15,00 %
Nåverdi etter EK metode	kr 931 061,85
Internrente	49 %

Forventet	
Markedsstørrelse	10 000
Markedsandel	11,3 %
Pris per enhet	1 588
Kostnad per enhet	1 037
Årlig vekst	8,0 %

Inntekter	1 800 452	1 944 488	2 100 047	2 268 051	2 449 495
Kostnader (betalbare)	65 %	65 %	65 %	55 %	55 %
Skatt	10 %				
Levetid (år)	5				
Avskrivninger (lineære)	360 000				
Arbeidskapital (AK)	10 %				
Investering	1 800 000				
Restverdi					
Seriellån	300 000	240 000	180 000	120 000	60 000
Lån fra IN	900 000	720 000	540 000	360 000	180 000
Løpetid (år)	5				
Avdrag serielån	60 000				
Avdrag IN	180 000				
Rente serielån	6 %				
Rente IN	2 %				

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		1 800 452	1 944 488	2 100 047	2 268 051	2 449 495
Betalbarkostnader		-1 175 958	-1 270 035	-1 371 637	-1 254 563	-1 354 928
Avskrivninger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter serielån		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Renter IN		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Resultat før skatt	0	228 494	285 653	346 810	639 087	727 366
Skatt x%	0	-22 849	-28 565	-34 681	-63 909	-72 737
Resultat etter skatt	0	205 644	257 088	312 129	575 179	654 630
Avskrivninger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-180 045	-14 404	-15 556	-16 800	-18 144	244 949
Lån og avdrag (serielån)	300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Lån og avdrag (IN)	900 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
KS for egenkapitalmetoden	-780 045	311 241	361 532	415 328	677 034	1 019 579



Vedlegg 17

USIKKERHET

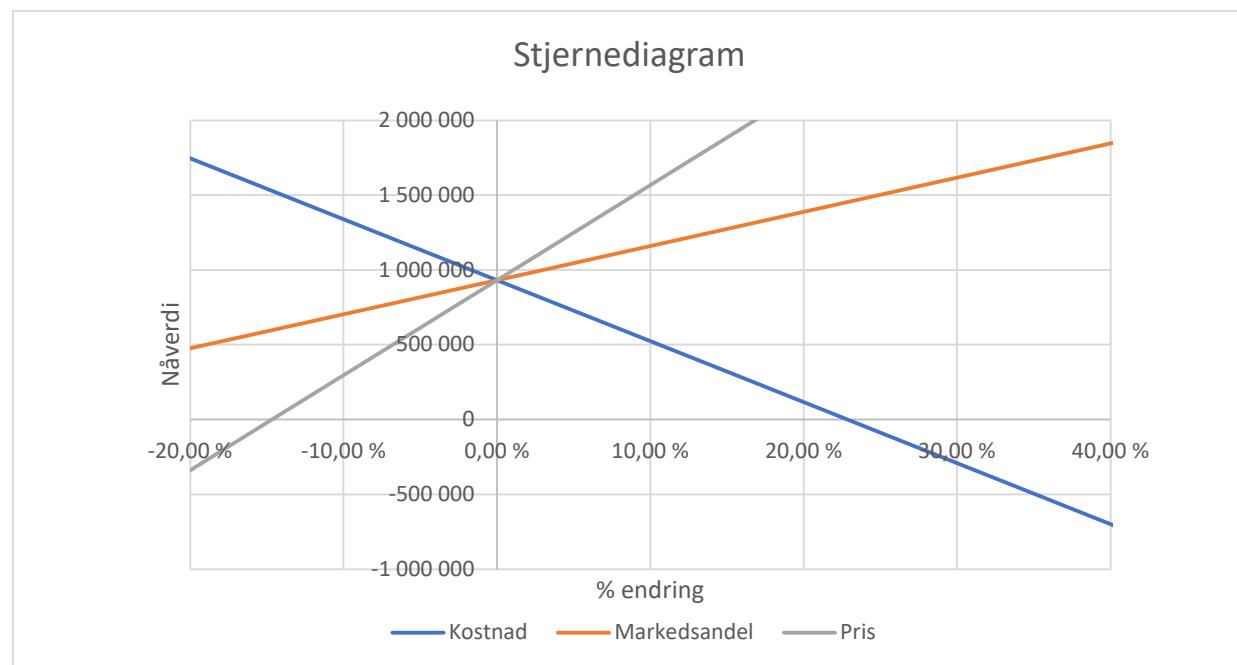
Følsomhetsanalyse

Beskrivelse	Basisinfo	Margin	Margin i %
Pris per enhet	1 588,0	1 355,0	-14,67 %
Kostnad per enhet	1 037,0	1 274,0	22,85 %
Markedsandel	11,3 %	6,7 %	-40,71 %

Pris	1100	1250	1355	1588	2000
Nåverdi	-1 022 731	-421 810	0	931 062	2 582 792
Endring	-30,73 %	-21,28 %	-14,67 %	0,00 %	25,94 %

Kostnad	800	1037	1200	1300	1600
Nåverdi	1 862 254	931 062	290 622	-102 286	-1 281 010
Endring	-22,85 %	0,00 %	15,72 %	25,36 %	54,29 %

Markedsandel	500	670	1 134	2 000	2 500
Nåverdi	-347 051	0	931 061	2 676 875	3 684 850
Endring	-55,91 %	-40,92 %	0,00 %	76,37 %	120,46 %



SCENARIOANALYSE - WORST CASE

- SATSING PÅ BÆREKRAFT OG FORNYBARENERGI GJENNOM EN SERVICEPAKKE

Avksatningskrav EK	15,00 %
Nåverdi etter EK metode	-kr 1 117 971,91
Internrente	-39 %

Forventet	
Markedsstørrelse	10 000
Markedsandel	10,0 %
Pris per enhet	1 500
Kostnad per enhet	1 461
Årlig vekst	8,0 %

	1 500 000	1 620 000	1 749 600	1 889 568	2 040 733
Kostnader (betalbare)	97 %	97 %	97 %	87 %	87 %
Skatt	10 %				
Levetid (år)	5				
Avskrivninger (lineære)	360 000				
Arbeidskapital (AK)	10 %				
	1 800 000				
Investering					
Restverdi					
Serielån	300 000	240 000	180 000	120 000	60 000
Lån fra IN	900 000	720 000	540 000	360 000	180 000
Løpetid (år)	5				
Avdrag serielån	60 000				
Avdrag IN	180 000				
Rente serielån	6 %				
Rente IN	2 %				

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		1 500 000	1 620 000	1 749 600	1 889 568	2 040 733
Betalbarkostnader		-1 461 000	-1 577 880	-1 704 110	-1 651 482	-1 783 601
Avskrivinger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter serielån		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Renter IN		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Resultat før skatt	0	-357 000	-346 680	-336 110	-136 314	-110 068
Skatt x%	0	35 700	34 668	33 611	13 631	11 007
Resultat etter skatt	0	-321 300	-312 012	-302 499	-122 683	-99 061
Avskrivinger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-150 000	-12 000	-12 960	-13 997	-15 117	204 073
Lån og avdrag (serielån)	300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Lån og avdrag (IN)	900 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
KS for egenkapitalmetoden	-750 000	-213 300	-204 972	-196 496	-17 800	225 013

Vedlegg 19

SCENARIOANALYSE - BEST CASE

- SATSING PÅ BÆREKRAFT OG FORNYBARENERGI GJENNOM EN SERVICEPAKKE

Avksatningskrav EK	50,00 %
Nåverdi etter EK metode	kr 351 841,17
Internrente	73 %

Forventet	
Markedsstørrelse	10 000
Markedsandel	13,0 %
Pris per enhet	1 588
Kostnad per enhet	935
Årlig vekst	8,0 %

Inntekter	2 064 400	2 229 552	2 407 916	2 600 549	2 808 593
Kostnader (betalbare)	59 %	59 %	59 %	49 %	49 %
Skatt	10 %				
Levetid (år)	5				
Avskrivninger (lineære)	360 000				
Arbeidskapital (AK)	10 %				
Investering	1 800 000				
Restverdi					
Serielån	300 000	240 000	180 000	120 000	60 000
Lån fra IN	900 000	720 000	540 000	360 000	180 000
Løpetid (år)	5				
Avdrag serielån	60 000				
Avdrag IN	180 000				
Rente serielån	6 %				
Rente IN	2 %				

Tid	0	1	2	3	4	5
Salgsinntekt		2 064 400	2 229 552	2 407 916	2 600 549	2 808 593
Betalbarkostnader		-1 215 500	-1 312 740	-1 417 759	-1 271 125	-1 372 815
Avskrivinger (-)		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Renter serielån		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Renter IN		-18 000	-14 400	-10 800	-7 200	-3 600
Resultat før skatt	0	452 900	528 012	608 557	955 024	1 068 578
Skatt x%	0	-45 290	-52 801	-60 856	-95 502	-106 858
Resultat etter skatt	0	407 610	475 211	547 701	859 522	961 721
Avskrivinger (+)		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Investeringer	-1 800 000					
Endringer i arbeidskapital	-206 440	-16 515	-17 836	-19 263	-20 804	280 859
Lån og avdrag (serielån)	300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Lån og avdrag (IN)	900 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
KS for egenkapitalmetoden	-806 440	511 095	577 374	648 438	958 718	1 362 580